

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LIX

Liepa — July 3, 1974

Nr. 51

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

SUSPROGDINTA PORTUGALIJA

RIMAS DAIGŪNAS

Iki pastarųjų dienų beveik kabaretinio tipo perversmo Portugalija buvo savotiškas kurjozas Pasaulio žemėlapyje. Valstybė, neturinti pramonės, geros ekonomikos, militarinių resursų, valdė savo tolimas afrikinės kolonijas. Portugalija buvo archaiško tipo kolonijinė valstybė.

Anais, 'gerais laikais', Belgija, Olandija, galingoji Britanija, lankščioji Prancūzija sėmė iš kolonijų neaprėpiamo dydžio turtus. Ir dabar tais kolonijiniiais ištekliais, investuotais finansiniais resursais - geležinkeliai, bankai, gyvenamieji kvartalai - tie kraštai remia savo buitį. Jie laiku nusikratė kolonijomis.

Portugalija nenusikratė savo kolonijomis. Tam reikėjo skaudžios vidaus operacijos. Ir dabar mes sustojame prieš eventualų kurjozą: ar sugebės valstybė tvarkytis demokratiškai? Ar netaps Portugalija 1917 metų A. Krenskio vakcinės objektu?

Pernai ir užpernai Dirvoje teko rašyti apie sukilimus Portugalijos kolonijose: Bissau, Gvinėjoje, Mozambike, Angoloje... Perdaug sovietinių gerų ginklų buvo sukilėlių rankose, perdažnai sukilėlių štabuose pastebėti Lenino ir Brežnevo portretai. Dabar jau girdime apie veiklią portugalų kompartiją Lisabono gatvėse...

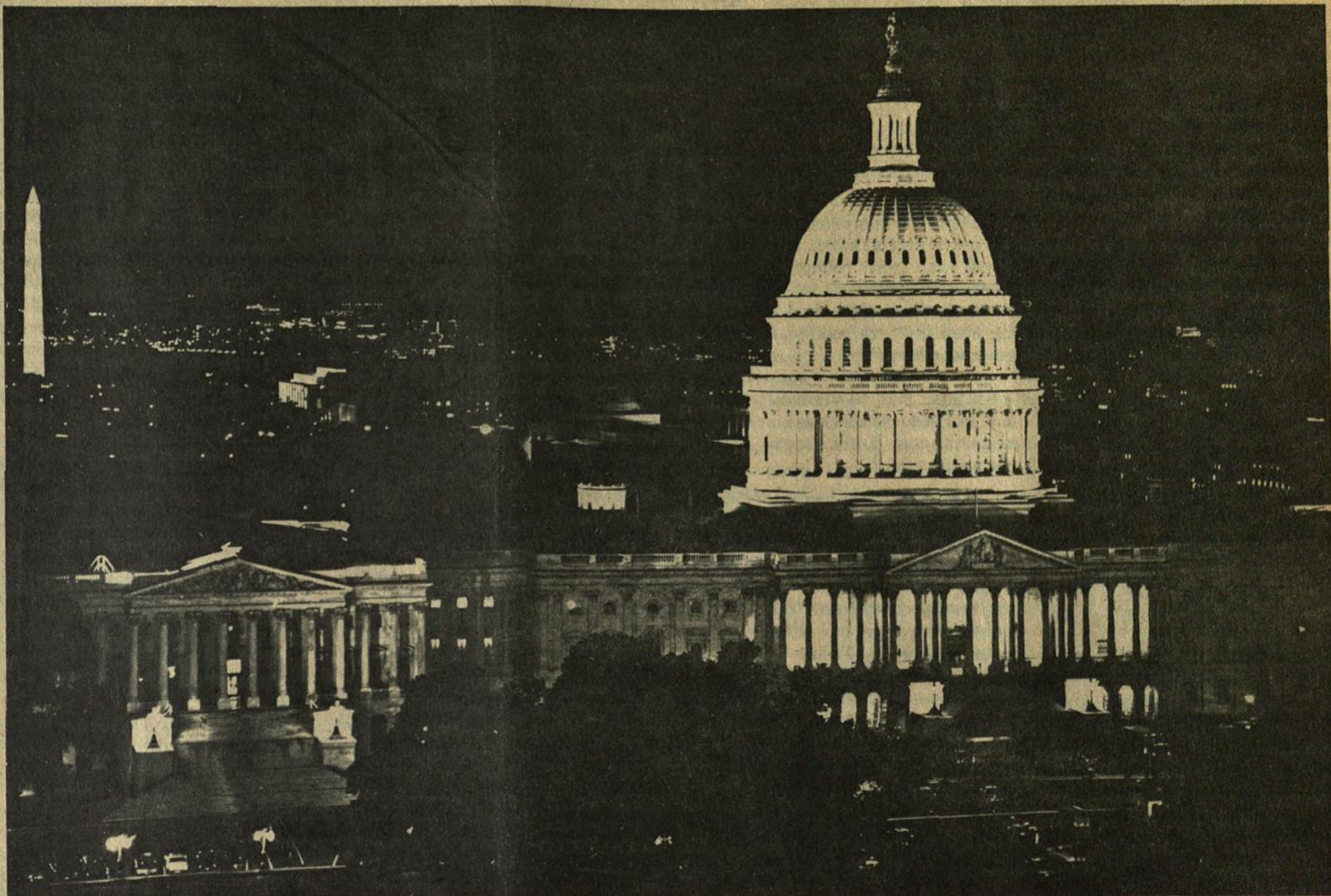
Prezidento Nixono respektas naujai Portugalijos vyriausybei ir probėginis susitikimas Azoruose, rodo Amerikos dėmesį į chaoso stovį žengiančiam kraštui. Amerikai reikia ir toliau pasilaikyti Azorų bazes. Tačiau ta pati Amerika 'nematė', kad Portugaliją sprogdino detentės rikošetas. Vienui viena Portugalija nepajėgė prilaukti savo kolonijų. Ji prarastas kolonijas sovietinei įtakai!

Naujos afrikinės valstybės, vakarykštės kolonijos, linkusios į politinį ir diktatūrinį ekstremizmą. Ugandos pavyzdys, kur susikūrė pakvairusio asmens diktatūra, atestuuoja ir Portugalijos kolonijų dilemas. Šita linkme žengė sukilėliai, kodėl jie turės tapti demokratais nuo Portugalijos atkritus.

Kolonijoms atkritus, reikia laukti afrikinų portugalų antlūdžio ir savo metropoliją. Iš Mozambiko jų atbėgs per 100,000, iš Angolos - 400,000. Tuo tarpu jau dabar metropolija kenčia dėl bedarbės, dėl nesugebėjimo sunaudoti politinių bei ekonominių resursų idėjiniams ir ekonominiams krašto stabilumui sukurti. Stebint įvykių susprogdintą Portugaliją, tenka laukti dviejų kraštutinių: posūkio į ekstremizmą.

Politinių prognozių optimistai norėtų kalbėti apie Portugalijos kolonijų santykį su metropolija. Prileidžiama, kad kolonijos susikurs tokią valdomą formą, kuri bus metropolijos įtaigota. Galvojama, kad tas tvarkymosi procesas praeis taikiai, kūrybingai, su gerais šventuolėlių norais.

Bet juk nekaitaip kalbėta Prancūzijai savo kolonijas

DAR APIE ATLYDĮ

Kritiški balsai nepakeičia bendros slinkties

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Nixono viešnągė Sovietijoje davė naujo akstino seniems ginčams apie atlydį, jo prasmę, reikalingumą ar žalingumą. Teoriškai, žinoma, galima būtų pasakyti, kad bet koks bendravimas su sovietais yra žalingas ir jei jų negalima tuoj pat sunaikinti, JAV turi daryti viską, kad jiems pakenktų. Praktiškai tokią politiką suformuluoti ir vesti žymiai sunkiau. Visų pirma, ji gali vesti prie ginkluotos konfrontacijos ir karšto karo, kuris pareikalautų neleistinų aukų. Antra, net šaltas karas JAV visuomenėje bu-

atpalaiduojant. Ką bekalbėti apie Belgijos Kongą? Ten žmonių krauju paplūdo upės.

Portugalijos Gvinėja ir Bissau jau keliolikos valstybių pripažintos suverenomis valstybėmis. Sukilėliai tose naujai iškeptose valstybėse, atrodo, automatiškai perima valstybinės santvarkos sukūrimą. Tai kairiosios linkmės pseudo-socijalistinės konstitucijos. Nekaitaip atrodo, pasiėlgęs didžioji Angola, kur gyvena apie 9 milijonai juodosios rasės žmonių. Kadaise juk prof. K. Pakštas, bene 1934 metais, ragino lietuvius vykti ir kurtis Angoloje. Iš Angolos dabar rengiasi bėgti 400,000 portugalų. Jie atvyks į Lisaboną. Tie patys politinių prognozių optimistai spėlioja, ar buv. kolonijose Lisabona įstengs palaikyti rasiinės diskriminacijos principą ir iki kokios įtampos. Ir vėl tenka galvoti, kad rasiinės diskriminacijos principas, kaip ir visoje dabar Afrikoje, visu smarkumu atsiskirs prieš baltą rasę.

Susprogdintoji Portugalija dabar įeina į fazę, kurioje bus įštrinti iki žeidžiančio dūrio klasiniai konfliktai.

vo ir yra toks nepopuliarus, kad kiekvienas kandidatas į prezidentus, kuris pažadėtų jį baigti, laimėtų didelę daugumą. Tik atsiminkime i kokius nemalonumus išvėlė Washingtono administracija dėl Vietnamo karo, kuris turėjo gražų ir JAV reikalingą tikslą - sulaukyti komunizmo plėtimąsi pietryčių Azijoje.

Dėl viso to nevertėtų aušinti burnos, jei paskutiniu metu naujų komplikacijų nebūtų inėšęs amžinas 'žydu klausimas'. Įvairiems politikams labai apsimokėjo santykius su sovietais susieti su žydu emigracija. Kadangi tiesiog reikalauti kam nors išimčių nėra labai gražu, tai surišama su žmonių teisėmis Sovietijoje apskritai. Nors administracija visai teisingai nenori savo politikos susieti su tokiais reikalavimais, sukeltos nuotaiikos visdėlo veikia Kremliu, kuris įvairiomis išimtimis siekia įrodyti, kad nėra toks

baisus kaip yra vaizduojamas. Tie, kurie seniai pasauliui skelbė sovietų nežmoniškumą, dabar susilaukė talkininkų. Jų dėka, pavojus, kad atlydis gali virsti akla meile gerokai sumažėjo. Taip, pavyzdžiui, kongreso užsienių reikalų komisijos speciali pakomisė, pirmininkaujama Minnesotos atstovo Donald M. Fraser, kuris kartu yra kraštutinių kairiųjų Americans for Democratic Action pirmininkas, tuo klausimu paruoštamam memorandumu užgiria atlydžio tikslus, tačiau visai blaiviai priduria: "Bendravimas neturi vesti prie kolaboracijos išlaikyti policinį režimą" ir kad JAV vyriausybė "neturėtų bijotis skelbti sovietų žmonių teisių sulaužymus".

Savaime aišku, kad ta pati proga išnaudojama pulti Nixoną ir jo administraciją. Taip, pavyzdžiui, istorikas Arthur Schlesinger Jr. rašydamas Wall Street Journal pereiną ketvirtadienį atlydžio reikalą (Another Look

at Detente) teigė: "Nixono administracija nedaug rūpinsis žmonių teisėmis kituose kraštuose. Tai nėra jos prigimtyje (It is simply not in its bones thus to act)."

Cia labai norėtųsi istoriko paklausti, o kuri administracija tai norėjo daryti. Gal Roosevelt, po karo leidusi sovietų imperijai išsiplėsti? Ar Trumano, kada JAV turėjo atominės bombos monopoliją? Tada mums atrodė, kad tos administracijos iš tikro išdavė visus žmoniškumo principus. Žinoma, iš šalies žiūrint ir nežinant kaip sunku, jei iš viso galima vesti JAV užsienio politiką.

Sava išvada: nepaisant naujų blaivių balsų JAV-Sovietijos santykiai dabartinėm sąlygom bei nuotaikom esant ir toliau paliks korektiški, jei ne draugiški, nes abi super-valstybės turi daug bendrų interesų. Pasikeitimai Sovietijoje galimi tik dėl spaudimo iš vidaus, bet ne užsienio.

LIETUVIAI
EUROPEJINIAME
SAJŪDYJE

Paryžiuje geg. 30-31 d.
įvyko Europėjinio Sajūdžio
Federalinės Tarybos posė-

VIRŠUJE: Ši ketvirtadienį, liepos 4 d. sueina 198 metai, kai Philadelphijoje 1776 m. liepos 4 d. buvo pasirašytas atsiskyrimo nuo Anglijos aktas ir 13 buvusių Anglijos kolonijų pasiskelbė nepriklausomomis valstybėmis. Viršuje JAV sostinės Washingtono bendras vaizdas su priekyje kongreso rūmais, kurių kupolas visad būna apšviestas. George Washington 1790 metais parinko statyti šią vietą, seniau vadınamoje Jenkins kalvoje, kur Powhatan giminės indėnai rinkdavosi posėdžiauti.

džiai. Dalyvavo 24 Europos kraštų ir 16 tarptautinių organizacijų atstovai. Svarbiausi šių posėdžių dierotvarkės punktai: Dabartinė Europos politinė padėtis, Europėjinio Sajūdžio ateities veikla ir Naujų Vyriausių Organų rinkimai.

Vietoje buvusio Vykd. Komiteto pirmininko prof. W. Hallstein (Vokietija) išrinktas min. J. Rey (Belgija), gen. sekretoriumi perrinktas R. van Schendel (Belgija). Tarp kitų išrinkti Prancūzijos Senato pirmininkas A. Poher, iv. kraštų parlamentų nariai — kaip dr. K. Mommer (Vokietija), prof. G. Perilli (Italija), G. Defferre (Prancūzija), J. Molenaar (Olandija) ir kt.

Į Vyr. Komitetą, pavergtų atstovų pasiūlymu, išrinktas inž. A. Venskus — Europėjinio Sajūdžio Lietuvos Komiteto gen. sekretorius. Tai pirmas lietuvis jėjęs į Europėjinio Sajūdžio vadovaujamus organus. Inž. A. Venskus Europėjinio Sajūdžio Vyr. Komitete atstovaus visus Vidurio ir Rytų Europos kraštus, kuriems skirta viena vieta.

Europėjinio Sajūdžio Federalinės Tarybos posėdžių dalyviams Paryžiuje buvo suruošta eilė priėmimų, tarp kurių — Prancūzijos Senato pirmininko A. Poher.

Nixono-Brežnevo pastangos atšildyti užšalusius laidas...

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

PALUBINSKAS | PUERTO RICO

1968 metais Tarptautinė Krepšinio Sąjunga oficialiai pripažino 'The Oceania Basketball Confederation', kaip tarptautinę krepšinio zoną, kurios laimėtojai šia zona atstovauja Pasaulinėse Krepšinio Pirmenybėse. Ši sąjunga apima visą Pietų Pacifiką ir jos generalinis sekretorius yra lietuvių geras draugas ir buvęs vyriausias šeimininkas Amerikos lietuvių krepšininukų viešnageš metu, A.M. Ramsay.

Paskutiniu metu mūsų šventinio ilgojo savaitgalio metu, birželio 14-17 dienomis, Sydnejuje vyko šios sąjungos krepšinio pirmenybės, dalyvaujant visų Australijos valstijų ir N. Zelandijos vyrų krepšinio rinktinėms. Laimėtojai tapo Viktorijos rinktinė, baigėme nugalėjusi N.S.W. rinktinę 91:68. Viktorijos rinktinėje daugiausiai taškų pelnė E. Palubinskas, Australijos skaitomas geriausias žaidėjas, taip pat labai gerai pažįstamas iš paskutinių Amerikos lietuvių krepšininukų rinktinės gastrolių Europoje, ir Amerikos lietuviams. Visas keturias dienas vykusios krepšinio pirmenybės buvo labai gausiai lankomos australų, nors ir mūsų tautiečiai, pasiilgę gresnio krepšinio, ypačiai židžiant gerajam Edžiui, gausiai lankėsi rungtynėse.

Pažinodamas E. Palubinską iš jo jaunų dienų, kai jis dar žaidė už paskiras mūsų lietuvių komandas ir Sydnejaus 'Kova' ir vėliau su juo susitikus Muencheno olimpiadoje, kai jis buvo Australijos krepšinio pažiba ir vienas daugiausiai imetusių krepšių žaidėjas, neturėjau didesnės problemos su juo nuosirdžiai pasikalbėti krepšinio stadijone ir, po visų vargų Lietuvių Klube. Kaip ir anksčiau, taip ir dabar malonus, santūrus, nevertojąs jokio alkoholio ir cigarečių ir visą, bent šiuo metu, gyvenimą pašventęs krepšiniui, jis maloniai atsakinėjo ne tik man, bet ir visiems kitiems lietuviams, australams ir buvusiems savo krepšinio draugams čia.

"Šios Australijos krepšinio pirmenybės, kaip išsireiškė Edis, yra, greičiausiai, mano paskutinės. Atvažiuavau į Australiją, po ilgesnės pertraukos aplankyti savo tėvus Canberroje ir, svarbiausiai, norėjau dar kartą susausti su savo klubu Mel-

bourne ten buvusiose Viktorijos pirmenybėse. Laimėjus jas, vėl buvau pakviestas žaisti už Viktorijos rinktinę ir tapau išrinktas į Australijos rinktinę, su kuria jau sekančią savaitę skrendu į Kaliforniją ir iš ten į Puerto Rico, kur liepos mėn. prasidės Pasaulio Krepšinio Pirmenybės. Čia, jau gal paskutinį kartą, teks ir vėl man ginti tolimosios Australijos spalvas ir su savo draugais įrodyti, kad ir čia krepšinis yra aukšto ir gero standarto".

- Kodėl, Edi, tu vis mini, kad tau teks žaisti paskutinį kartą, negi jau iš krepšinio pasitrauksi?

- O ne, krepšinis yra mano visas gyvenimas. Jeigu ne krepšinis, tai aš ir savo studijas jau būčiau pabaigęs.

Šiais metais, tačiau dėl įvairiausių krepšinio gastrolių, man teks dar vieni metai studijuoti. Tačiau aš to visiškai nesigailiu, nes be krepšinio, gyvenimas universitete, yra stebėtinai žavus. Kalbėdamas apie pabaišingą žaidimą, aš turiu galvoj mėgėjų krepšinį. Matai, gal jau skaitei ir australų spaudoje, kad aš turiu labai gerą pasiūlymą tapti profesionalu. Šis piniginis pasiūlymas, su visais priedais, yra pats aukščiausias bent kada nors buvęs pasiūlytas ne Amerikoje gimusiam krepšinio žaidėjui ir jis dar bus pakeltas, jei aš įstengsiu vėliau numesti truputį svorio. Atrodo, kad aš jį priimsiu, ir su mėgėjų krepšiniu tiek Amerikoje, tiek Australijoje galutinai atsiveikinsiu. Kontrakto pasiūlymas yra trims metams.

- Gal gali, Edi, ką nors daugiau man papasakoti apie jūsų buvusius su Amerikos lietuviams krepšinininkais gastroles Europoje?

- Tau asmeniškai aš galiu daug papasakoti apie buvusius ten nesusipratimus ir iškilusius ginčus (jis tą ir padarė), tačiau viešai spaudoje aš tegaliu pasakyti, kad mūsų visa rinktinė buvo per mažai susižadusi, oficialų trenerį per daug komandavo ir jam patarimus davė kiti 'treneriai', iš pašalies, visiškai sumažinant jo autoritetą ir ko jokiose komandose nėra, kai ateityje, ruošiant panašias išvykas, visa rinktinė turi daug dau-

giau kartu susižaisti ir pasirošti.

Jei gali, pasveikink nuo manęs visą rinktinę ir vadovus, kai mano geriausia šios rinktinės prieteliui Edžiui Modestui perduok, nors ir per spaudą, mano geriausias linkėjimus iš Australijos. Jis tikrai puikus vyras.

- Būtinai tą padarysiu, nes E. Modestas yra ir mano geras draugas iš buvusių gastrolių Australijoje, vėliau mane puikiai priėmęs Chicagoje. Be to, jis ir Dirvos skaitytojas yra, todėl be mūsų iškiliojo E. Palubinsko linkėjimų, dar pridėsiu ir savuosius, linkėdamas jam daug sportinės sėkmės.

- Kokia gi tavo ateitis, Edi?

- Pasirašęs profesionalinį kontraktą, turėsiu mažaisiais trejus metus žaisti Amerikoje. Sekančiais metais baigsiu universitetą, taip kad ir profesionaliniai galėčiau neblogai įsikurti tiek Amerikoje, tiek Australijoje, tačiau, bet šiuo metu, nežinau ką darysiu.

- Jūsų universiteto spaudoje daug skaičiau apie tavo pasisekimą merginų tarpe, gal taip jau ką nors turi nužiūrėjęs savo šeimos gyvenimui.

- Apie jokiais vedybas šiuo metu aš net pagalvoti nenoriu. Gi kas liečia merginas, tai manau, kiekvienas jaunas vyras, o ypačiai jeigu dar yra neblogas sportininkas, ne tik Amerikoje, bet ir kitur pasaulyje jų gali rasti užtenkamai.

Sumušęs apelsinų sunkos stiklą su šiuo, tiesiog fanatiku, iškilioju mūsų krepšinininku ir palinkėjęs jam geriausias sėkmės Pasaulio Pirmenybėse Puerto Rico, palikau jį kitiems mūsų Lietuvių Klubo nariams ir jo draugams, norintiems išgirsti jo idomius pasakojimus iš įvairių pasaulio vietovių, atstovaujant ir žaidžiant už įvairias krepšinio rinktines.

Šių pirmenybių metu, man teko sutikti ir ilgiau išsikalbėti su Australijos rinktinės menedžeriu Fr. Angove, kuris yra didžiulio Apollo krepšinio stadijono menedžeris Adelaidėje ir su Australijos rinktinė važiņė ja ir jai vadovauja visuose jos didesniuose išvažiavimuose. Būdamas taip pat židžiant lietuvių draugas, jis manęs paklausė:

- Matai, Tony, jau nemažai laiko praėjo nuo jūsų vyrų iš Amerikos lankymosi pas mus. Galėtum jau jį ir vėl pasirodyti, nes matai, dabar pas mus lankosi daug užsienio, ypačiai Amerikos, gerųjų komandų, taip kad būtų neblogai ir jums lietuviams, ir mums krepšinio mėgėjams, pamatyti jūsų vyrus žaidžiant Australijoje. Vien tik per sekančius liepos ir rugpjūčio mėnesius, Australijoje lankysis Oregono universiteto vyrų, Komunistinės Kinijos vyrų ir moterų, Amerikos moterų čempionų ir Belgijos vyrų čempionų rinktinės.

Tikrai, gal ir galėtum po savo paskutiniųjų gastrolių Europoje, Amerikos lietuviams pradėti ką nors rimčiau galvoti apie būsimas savo gastroles po gražiusius Pietų Azijos ir Pacifiko kraštus, žinoma, neužmirštant, kad krepšinis čia irgi yra daug pažengęs į priekį.

Jeigu Edis Palubinskas ir jo pavardė dominavo krepšinio spaudoje, tai kita lietuviška pavardė - F. Gocento, ne-

laiškai Dirvai

Dėl LB Garbės Teismo pranešimo

Pone Redaktorium!

Prašau suteikti vietos šiam mano paaiškinimui ir Garbės Teismo pranešimui Tamstos laikraštyje.

JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos Prezidiumas savo 1974 m. gegužės 6 d. bendralaiškiu Nr. 5 (Garbės Teismo gautas gegužės 28 d.) suteikė iškreiptą informaciją apie Garbės Teismą Septintosios Tarybos nariams, nuspėdamas prezidiumui gerai žinomus mano (1974.II.28 d. ir 1974.III.16 d.), buv. teisėjo Igno Kazlausko (1974.III.20 d.) pareiškimus dėl prezidiumo neteisėtų veiksmų bei kišimosi į Garbės Teismo veiklos sritį ir buv. teisėjo Prof. Balio Vitkaus protokolą, - liudijantį, be teismo pirminko išrinkimo, ir Garbės Teismo nusistatymą, liečiantį jo sąstatą, - o tik pateikdamas savo savivališkos ir neteisėtos iniciatyvos duomenis. Į tokią prezidiumo eglėną atsiliepiu savo 1974 m. birželio 1 d. raštu ir, be to, apie tą dalyką, kaip matyti, užsiminiau ir Garbės Teismo pranešime, skirtame šiai tarybos sesijai.

Garbės Teismas, kaip ir kitos bendruomenės institucijos, tarybos sesijų metu paprastai padaro pranešimą apie savo veiklą. Ir šiai sesijai tokio pranešimo paprašė tarybos pirminkas Algis Rugienius savo 1974 m. gegužės 6 d. raštu. Prašomąjį pranešimą paruošiau ir išsiunčiau 1974 m. gegužės 27 d. Tačiau prezidiumas susibaudė tą dalyką taip sutvarkyti, kad Garbės Teismo pranešimas 1974 m. birželio 15-16 d. tarybos sesijoje dienos šviesos neišvydo. Kito būdo neturėdamas, todėl pasirinkau spaudos kelia painformuoti JAV Lietuvių Bendruomenės Septintosios Tarybos narius apie Garbės Teismą.

Br. Nemickas, Pirmininkas

GARBĖS TEISMO PRANEŠIMAS

Garbės Teismo pranešimas susidė iš dviejų dalių: 1) organizacinio teismo susitvarkymo ir 2) teismo darbo.

1. Garbės Teismo organizacinio susitvarkymo sunkumai.

JAV Lietuvių Bendruomenės Septintosios Taryba savo pirmojoje sesijoje, įvykusioje Detroite 1973 m. spalio 6-7 dienomis, išrinko naują Garbės Teismą iš prel. Jono Balkūno, dr. Jono Genio, Algio Makaičio, dr. Broniaus Nemicko ir Igno Kazlausko. Naujojo Garbės Teismo teisėjai, kaip matyti, yra išbarstyti po visą Ameriką. J. Balkūnas ir Br. Nemickas - New Yorke, J. Genys - palei Washingtoną, A. Makaitis - Bostone ir B. Vitkus su I. Kazlausku - Chicagoje. Taip išdrabstytam Grbės Teismui pasidare nepaprastai sunkios ne tik darbo, bet net ir susiorganizavimo sąlygos. Garbės Teismo Taisyklės (1 str.; numatė, kad vyriausio amžiaus teisėjas šaukia pirmąjį posėdį, kuriame išrenkamas pirmininkas ir paprastai dar aptariami visi kiti organizaciniai dalykai. Tačiau dideli atstumai ir su jais susietos stambios kelionių išlaidos kliudė susirinkti posėdžio visiems teisėjams ar bent jų daugumai Garbės Teismo Taisyklių numatyta tvarka. Manau, ši priežastis bus vertusi vyriausio amžiaus teisėją delsti ir laukti, kol rasis kada nors kokia nors proga susirinkti posėdžio, kuriame būtų galima sutvarkyti organizacinio teismo reikalus ir bendrai aptarti priemones, kaip prisieiti dirbti susidariusiose sunkiose darbo sąlygose. Blogą padėtį dar labiau pasunkino visai nelauktas įvykis - iš Garbės Teismo (taip pat ir iš Tarybos) pasitraukė prel. J. Balkūnas, kuris buvo numatomas teismo pirmininku.

Garbės Teismui ilgai gaisiant ir pačiam vis dar nevaliojant susitvarkyti, Prezidiumas, neabejotinai vadovaujamas labai geru noru, ėmėsi iniciatyvos. Jis, - padaręs visą eilę neteisėtų aktų, taisyti suvaržyti teismo savarankiškumą, ir nustatęs gana nevykusią rinkimo tvarką, - nutarė pats korespondenciniu būdu vykdyti Garbės Teismo pirminko rinkimus. Žinoma, neteisėti Prezidiumo veiksmai, taisyti pažeisti Garbės Teismo savarankiškumą, susidūrė su kai kurių teisėjų pasipriešinimu. Jie atsakė dalyvauti Garbės Teismo pirminko rinkimuose Prezidiumo pirmestąja tvarka, kol jis liausis kišėmis į teismo organizacinį susitvarkymą. Kova tarp Prezidiumo ir kai kurių teisėjų truko ligi š.m. balandžio pradžios ir dar maždaug dviems mėnesiams nuleidė Garbės Teismo organizacinį susitvarkymą. Pagaliau vyriausio amžiaus teisėjas prof. B. Vitkus š.m. balandžio pačioje pradžioje ėmėsi iniciatyvos įvykdyti pagal teisėjų sampratą jo paties nustatytą tvarką Garbės Teismo pirminko rinkimus. Teisėjo Vitkaus nustatyti korespondencinio rinkimo tvarkai visi teisėjai pritarė, rinkime dalyvavo ir 1974 m. balandžio 10 d. Garbės Teismo pirminku išsirinko dr. Bronius Nemickas.

2. Garbės Teismo teisminis darbas.

Garbės Teismas savo teisminiame darbe, arba byloje, tenka bylas vilkinti ir laukti palankios progos. Todėl tuoj buvo paruošti ir korespondenciniu būdu paties teismo priimti Garbės Teismo Taisyklių Papildymo Nuostatai, kurie pradėjo veikti nuo 1974 m. gegužės 7 dienos. Jie nustatė korespondencinę tvarką mažiau sudėtingoms byloms svarstyti. Naujojo Garbės Teismo kadencijos metu įstojo ketu-

rios bylos: trys prašymai, liečiant teisės klausimų aiškinimą, ir vienas lietuvių tarpusavio nesusipratimas, Cicerio Apylinkės byla jau užbaigta. Bostono Apygardos byla eina prie pabaigos. Dvynių chigagiškių vadinamoji peticija kol kas dar nepasiskirta svarstyti, nes trūksta joje išvardintųjų priedų. Ir pagaliau lietuvių tarpusavio nesusipratimui spręsti byla jau paskirta svarstyti ir perduota teisėjų trijulės, susidedančiai iš chigagiškių prof. B. Vitkaus ir I. Kazlausko ir palei Washingtoną gyvenančio dr. J. Genio.

Šia proga prašau Tarybą išrinkti teisėją iš Garbės Teismo pasitraukusio prel. Jono Balkūno kadencijai užbaigti.

Baigdamas dėkoju Tarybai Garbės Teismo vardu už pasitikėjimą, Prezidiumui - už rūpestingą bendradarbiavimą, o visoms ir visiems čia susirinkusiems - už pakantą ir dėmesį mano žodžiui.

Br. Nemickas, Garbės Teismo Pirmininkas

Šis pranešimas išsiustas prezidiumo pirm. A. Rugieniui 1974 m. V.27 d.

LAISKAS "DIRVAI"

š. m. birželio 19 d. Dirvoje tilpo ponios Currence - buvusios Puzinienės - laiškas, kuriame minima mano pavardė. Prašau p. Redaktorių paskelbti laikraščio skaitytojams sekantį:

Jeigu p. Currence pilnai suvoktų, kad -

1. ištekęsusi už kito vyro dail. Povilui Puzinui dar gyvenant su juo, paveldejo jį a. a. dailininko turta,
2. jos turimas dokumentas nebuvo ir nėra testamentas,
3. dail. P. Puzino paveikslai teismo nutarimu buvo parduoti Čiurlionio Galerijai, Chicagoje,
4. Čiurlionio Galerija neturėjo ir neturi savo nuosavų patalpų ir todėl jos adresas nebuvo ir nėra esminis dalykas, ir pagaliau
5. jeigu p. Currence nebūtų įsivėlus į Čiurlionio Galerijos ginčą, tai dėl velionies dail. Puzino meno lobio niekam nebūtų reikėję rašyti spaudai laišku ir jais varginti skaitytojus. Tą lobį, kaip Nepriklausomos Lietuvos turta, esame atpirkę ir įsipareigoję jį išsaugoti.

Domas Adomaitis

Čiurlionio Galerijos Direkt. Pirmininkas Čikaga, 1974. VI. 28.

FOREMAN

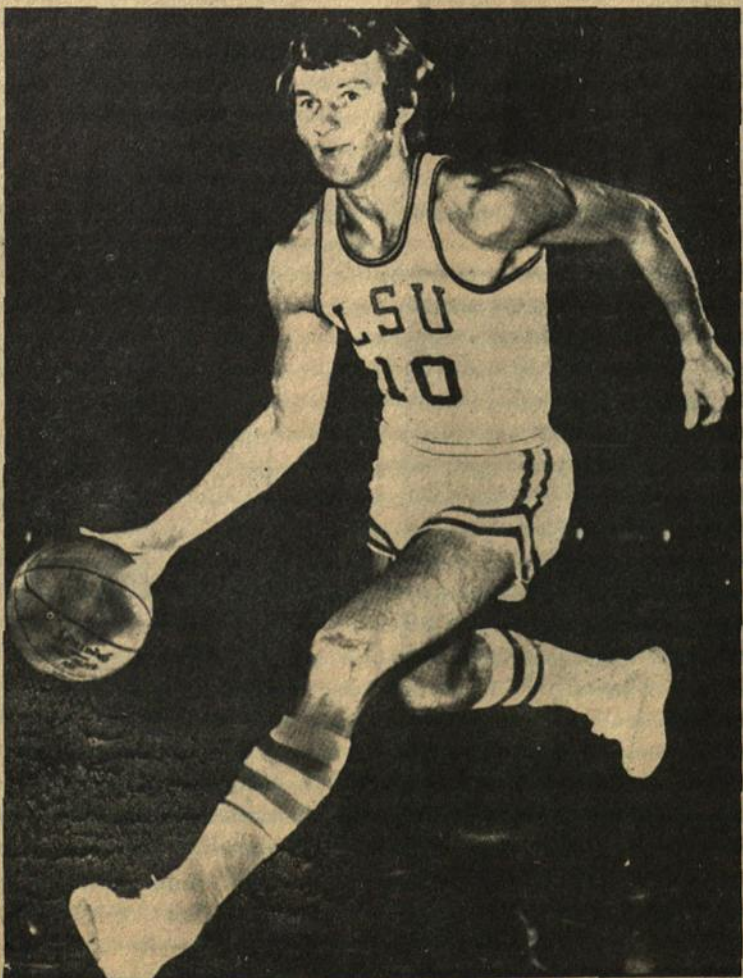
Working foreman for tool & die room. Must be an all around machinist and capable of handling problems.

Call FRANK FOX
216-883-5000 (46-52)

WANTED AT ONCE SKILLED MACHINISTS Experienced on Horizontal & Vertical Milling Machines. Must have experience in set up and operations from blue prints. Day shift and some overtime. Steady work. 56 hour week. FLEX MANUFACTURING Inc. 312-892-6555 (50-56)

SUPER. For center city high rise condo. Steam absorption air cond. and low pressure steam fed heat. Only exp'd. personnel need apply. For interview call Mr. Sorrentino (215) LO 3-3456. (45-51)

WANTED 1ST CLASS SKILLED PRESS BRAKE OPERATORS Must be able to set own jobs from prints. Also FITTER-WELDER Minimum 5 years experience in heavy steel fabrication, and must read blue prints. Day shift and some overtime. BOOM BOILER & WELDING Div. of Bardons Oliver 2514 Center, Cleveland, Ohio 44113 (49-54)

E. Palubinskas

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS
ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKŪNAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published two times a week every Wednesday and Friday by American Lithuanian Press Radio Ass'n. Viltis, Inc. • Subscription per year \$13.00 • Single copy 15 cents.

Dirva išėina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 15 centų • Straipsniai pasirašyti pavardė, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nepausdinti straipsniai gražinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

**OKUPUOTOJE LIETUVOJE
STEIGIA AGROGRADUS**

Birželio 21 d. pakankamai gerai informuotas The Christian Science Monitor korespondentas Maskvoje Leo Gruliov paskelbė savo dienraštyje itin dramatišką rašinį. Korespondentas pranešė, kad "100,000 lietuvių ūkininkų bus priversti turėti kaimus, siekiant turėti daugiau ariamosios žemės".

Šiame rašinyje yra šiek tiek esminių paklaidų: nebėra ūkininkų (farmers) ok. Lietuvoje, nebėra ir ūkininkų valdų, kurias tektų užleisti arimams. Bet šio rašinio esmė vis dėlto tikra. Sovietų žemės ūkio planuotojai neatsisakė nuo utopinių projektų. Dar Sovietinės valstybės kūrmosi pradžioje kalbėta apie 'agrogradus' (Agro - žemės ūkis, gradas - miestas). Tai yra tam tikra prasme 'superkolūkis'. Kolūkis yra kaimas, aplink kurį išsidėsto jo dirbamos žemės ir fermos. Agrogradas gi yra miestas, kuris verčiasi agrokultūra, ne industrija.

Agrogradų utopija perėjo keletą fazių. Pirmieji bandymai įsteigti agrogradus supliūško dėl technikos problemų: neturėjo transporto, didžiulį plotų apdirbimo priemonių, gyvenamųjų patalpų. Vėliau tą utopiją bandė kurti steigdami kuo plačiausių žemės plotų tarybinius ūkius. Tokių nemažai įsteigė Turkistane, Rytiniame Sibire. Buvo tokių bandymų ir Ukrainoje. Visur agroradai turėjo didžiulius sunkumų egzistuoti. Tai buvo režimo vaikai-invalidai.

Atrodo, dabar režimas disponuoja galimybėmis bandyti atkurti agrogradų išdaigas. Atsirado galimybė statyti daugiaaukščius namus, kuriuose galima sukūsti kolūkiečius, imanoma gauti transporto priemones išvežioti kolūkiečius į plačiuosius darbo rajonus, agrotechnikos taip pat gali nepritrūkti.

Todėl ir ok. Lietuvos kolūkiečiai, iki šiol gyvenę senuose, aplūžusiuose, remontuoti teisių negaunančiuose viensėdijose, bus suvaryti į centrinius bustus. Prieš keliolika metų mėgino šitaip elgtis. Viensėdžių trobėsius traktoriai vilko į sodžius, rikiavo rusiško seno kaimo pavyzdžiu "ulyčiomis". Daug velkamų trobėsių pakelyje subyrėjo. Bėdos dėl to nebuvo. Žmonės buvo suglausti gyventi vienoje troboje po tris, po penkis šeimas.

Šiomis dienomis pasirodęs 'Ministrų tarybos' įsakas nori atstatyti ok. Lietuvoje seno carinio rusiško tipo kaimą. Prieš tokį kaimą jau 1909 metais pasisakė caro ministras Stolipinas. Jis pradėjo skirstyti ūkininkus viensėdijomis. Bolševkai gražina ok. Lietuvon archaišką žemės ūkio struktūrą.

"Ministrų taryba" skelbia, kad toks žmonių suvayrimas į agrogradus nebus

pamišeliškai staigus, bet išdėstytas keliolikai (gal 15-kai) metų. Ok. Lietuvoje, tuo tarpu, negalvoja apie daugiaaukščius agrogradus namus, nes prieš visų sovietinių ekonominių 'pažangų' neturi tai utopijai kreditų. Tad varydami žmones į sodžius, griaua jų trobėsius ir, kartu, apsunkena juos skolomis. Valdžia teikia 'paskolas' iki 3,500 rublių naujai pastogei pastatyti. Čia mes matome žiauria dirbančiojo žmogaus eksploataciją. Juk dabar kolūkietis, gyvena patalpoje, turi pastogę, vienaip ar kitaip sunorma-ju savo skurdų vegetavimą. Ateina valstybės sauvai, sutraiskoma ta skurdė pastogė, kolūkietis apsunkena privaloma paskola naujai pastogei apmokėti. Nėra jokių garantijų, kad ir ta pastogė ilgesnį laiką tar-naus mėtomam žmogui.

Kaime apgyvendintas kolūkietis netenka savo "sodybinio sklypelio", iš kurio jis ir jo šeima galėjo misti. Kaime apgyvendintas kolūkietis absoliučiai priklausys nuo biurokratų malonės.

Kodėl tu 'agrogradų' ir kolūkiečių centralizavimo projektus taip staigiai pradėjo judinti ok. Lietuvoje? Minimo dienraščio korespondentas teisingai spėja, kad didelis lietuvių nepriklausomumas, savistovumo pomėgis, provokuoja okupantą vis stipriau suveržti kontrolės ir prievaizdavimo kilpą. Centralizuota gyvenvietė, pavertus ją kalėjimu be grotų, prižiūrimi nesunku. Tad šios centralizacijos vykdymas nėra ekonominiais sumetimais, bet noru pavieniai gyvenančius kolūkiečius perkelti už grotų.

**Korp! Neo-Lithuania steigėjas
filisteris Jurgis Dargis jau
žengia per 90-tąjį gimtadienį**

Diplomuotas teisininkas Jurgis Dargis, nepriklausomoje Lietuvoje buvęs visoje eilėje aukštųjų pareigų, dabar besidalinąs su mumis tremties gyvenimu, š.m. liepos 20 d. sulauks savo 90-tojo gimtadienio. Jis gyvena savo šeimos artimųjų tarpe Los Angeles mieste, taigi, prie Ramiojo vandenyno, tačiau keičiantis su juo laiškais, neatrodo, kad pats gyvenimas būtų ramus, be rūpesčių. Nuo jų mes niekas nepabėgam, nesudaro išimties nė sukaktuvininkas Dargis, ir jis turi savų, savo amžiaus jautrumu pagaunamų, savaip išgyvenamų.

Šiame fil. Jurgio Dargio gimtadienyje bus džiaugsmo jo artimiesiems šeimoje - dukrom Budriūnienėi ir Deiveikienei, anūkei Dallytei ir žentui muz. Budriūnui. Tai bus akivaizdus džiaugsmas ir pačiam solenizantui. Tačiau tą dieną neužmirš jo ir didžioji šeima, jo paties kurta, t.y. Korporacija Neo-Lithuania. Jis gi yra vienas iš anų laikų 13-kos pirmūnų, kurie iškėlė Lietuvos akademiniame gyvenime vėliavą su šūkiu 'Pro Patria' ir jis buvo labai guvus dėdant Korporacijai 1922 metais teisinius pamatus. Jis yra Kauno Laisvės Alėjos keliautojas, tos alėjos grindėjas ir dabintojas. Argi galėtų tokį mūsų vyriausiąjį Kolegą filisterį net primiršt filija ar korporantas, senioras ar filisteris?

Miela žinoti, kad fil. Jurgis Dargis nemini to, kuo tokio amžiaus žmonės jau skundžiasi. Ne viename vėliausių laišku jis sako: "regėjimą, klausą ir atmintį, kaip man pačiam atrodo, turiu gerus". Ir, kiek žinau, su tom ypatybėm pas solenizantą auga pluoštas apybraižų iš praeities dienų. Neabejotinai tos apybraižos bus tikras liudytojas praeities Korporacijos gyvenimo, liudytojas to, ko mes nežinojom ir negalėjom žinoti, kaip ko būta, kas koks buvo.

Šis Amerikos gyvenimas solenizantui nėra savasis. Ką gi darysi? - Reikia būti gyvenime svetimame, bet tai nereiškia, kad eini su juo. Solenizantas Dargis vie-

name savo laiškų rašo: "Žiūriu, maštau, stebiuos". Tai liečia visą Amerikos gyvenimą, tai liečia ir lietuviškąjį gyvenimą, tai liečia ir Korporacijos NL gyvenimą. Fil. J. Dargis žiūri į viską, mašto apie viską, stebisi dėl daug ko. Ir tai ypač palenkia mane palinkėt mano brangiam kolegai veteranui filisteriui turėt ištvėrmės išgam kelyje į ateisiančius gimtadienius, žengiant per vis aukštesnes gimtadienių pakopas.

Ant. Diržys

ATBEGO IŠ LIETUVOS

Aloyzas Jurgutis, g. 1939 m. Laukuvos miestelyje, iš okupuotos Lietuvos nesenai per Jugoslaviją pabėgo į Italiją, kur jam atitinkama komisija suteikė politinio pabėgėlio statusą.

Jo tėvas, Stasys Jurgutis, ilgametis Laukuvos bažnyčios vargonininkas, joje išdirbęs 40 metų.

A. Jurgutis, baigęs Vilniaus konservatorijos pilną kursą, buvo išsiųstas dirbti į Alma-Atos, Kazachijoje, konservatoriją. Ten dėstė chorinį dirigavimą, partitūrų skaitymą, aranžuotę. Be to, organizavo apmokamą Operos Studijos chorą ir jam vadovavo. Grįžęs Lietuvon 1966 m., A. Jurgutis dėstė Vilniaus konservatorijos choro dirigavimą katedroje ir gavo vyresniojo dėstytojo vardą. Dirbo ir konservatorijos choro studijos vadovu padėjėju. Jis yra surinkęs nemažai medžiagos apie lietuvių muzikinės kultūros ištakas.

**PARAMA MŪSŲ
SPAUSTUVEI
ATNAUJINTI**

Naujai įsigytos rinkimo mašinos skolos išmokėjimui aukų atsuntė:

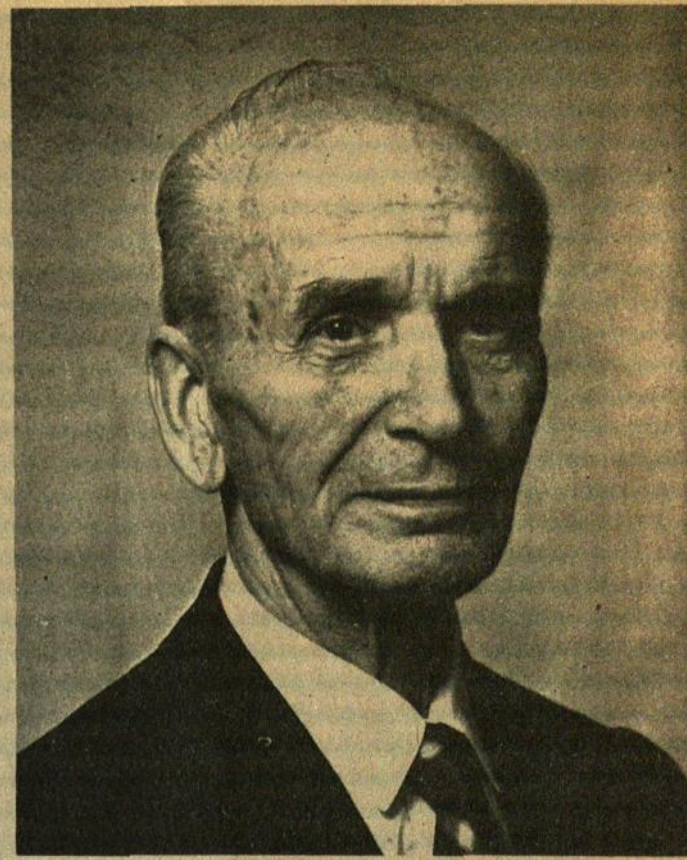
• Elena ir Mykolas Gureckai, gyv. Waterbury, Conn., kad greičiau būtų išmokėta skola už nupirktą rinkimo mašiną, atsuntė 50 dol.

• J. Balbatas, gyv. Clevelande, atnaujindamas prenumeratą, pridėjo auką 10 dol. mašinos skolai baigti greičiau mokėti.

• Vytautas Godliauskas, gyv. Ridgewood, N. Y., atnaujindamas prenumeratą pridėjo auką 7 dol. mašinelės skolai padengti.

Visiems aukotojams, prisidėjusiems auka padėti mums išmokėti skolą už įsigytą naują rinkimo mašinėlę nuoširdžiai dėkojame.

Mašinelė su visais priedais mums kainavo 8,219.15 dol. Iki šiam laikui Dirvos rėmėjai suaukojo 7,903.65 dol. Dar lieka mokėti — 315.50 dol. Būsime dėkingi skaitytojams, jei ir nedidele auka padės mums šią skolą išmokėti. Ačiū.

Filisteris Jurgis Dargis

**Šis bei tas
SKIRPSTAS**

Girdimi pageidavimai, jog iš mūsų lituanistines mokyklas įvestinos visuomeninio-bendruomeninio švietimo pamokos, idant moksleiviai tikriai ir nuosekliau susipažintų su mūsų dabartine tautine būkle svetur ir gyviam pajustų mūsų problemų pulsą, t.y. kad jiems nuo jaunumės tautos reikalai nebūtų svetimi ar tik nuo tolo girdėti dalykai. Iš tiesų mokykloje teikti vien gryno mokslo žinių iš Lietuvos istorijos, geografijos, literatūros ir mokyti savos kalbos - dar nėra tautinis ugdymas. Reikia tų mokslų sintezės, t.y. esminio ryšio: kuriam gi tikslui lituanistikos mokomės ir kokia jauniosios kartos pareiga lietuvių?

• Anksčiau, kol mokytojas dirbo Nepriklausomoje Lietuvoje praktikoje įgavę pedagogai, tai jie ir be spec. pamokų tą dalyką pavesdavo kone per visas pamokas, nes anot E. V-nės, tie senosios kartos mokytojai liepsnute liepsnoja nuoširdžia tėvynės meile ir geismu jai visas jėgas skirti! Tačiau dabar tokių entuziastų mažėja. Ateina mokyklose dirbti jau svetur išaugę asmenys - jiems savaime darosi Lietuva ne taip jautriai jaučiama ir mylima. Kiti šiek tiek palinksta į amerikinių mokslų nuotaikas, kad esą religija, politika, patriotika - paliktini nuošaly nuo mokslo (taip panašiai reiškiiasi ir saltumas kovoms dėl laisvės). Dar kiti ima žiūrėti į Lietuvos okupaciją kaip į "dabarties realybės faktą", kurį reikia priimti ir su juo susitaikyti, nes mes tuo tarpu negalime pakeisti. Todėl jiems darosi priimtinos ir okupanto valdžios išleidžiamos knygos jaunimui. Jie mėgina užsimerkinti į tai, jog Lietuva yra žiaurijoje, ypač moralinėje, priespaudoje, kad ten visos sritys be išimties yra pajungtos svetimiems tikslams ir - lietuvių bei naikinimui.

• Tulas mano, jog šiam tautiniam - visuomeniniam tikslui verta įvesti mokyklose po specialią teorinę pamoką. Ir aiškinti apie mūsų buitį svetur, apie organizacinius telkinius ir kultūros dalykus, apie partangas kovoti su okupantu. Deja, tai tikėtų tik, gal būti, gimnazijoje (aukštesn. lit. m-je), bet pradinėje, kur vaikai dar menkokai skaito bei rašo, tokia teorinė pamoka būtų tik atgrasymas nuo lietuviybės, nes - nuobodu, nevaizdinga. Be to, čia svetur mūsų tas visuomeninis veikimas nėra nei sklandus nei pavyzdingas, tad apie jį aiškinti nesubrendusiam jaunui būtų keblus uždavinys. Ir vargu ar vaikai daugiau pamiltų lietuvių, smulkiau susipažinę su dabartiniais mūsų bendruomenės darbais?

• Atrodo, toks tautinis visuomeninis mokymas geriausia pravesti tarpininkų klase žinių apie dabartinių laikų tikrus kovotojus idealistus, lietuvių didvyrius. Iš tiesų programose ir vadovėliuose turėtų būti ypatingai išryškinti - paveikslais, gyvenimo faktais, eilėrašiais - žymieji kovotojai herojai: Simas Kudirka, Romas Kalanta, partizana, kunigai kankiniai... Kiekvienas vadovėlis teisišėdada Simo Kudirkos ypatinguosius posakius, pareikštus teisme...

O užvis labiausiai (taip pat į mokslo priemones - vaizdai, tekstai, skaidrės, rašiniai, uždaviniai ir kt.) - įterptinas Baisusis Birželis! Lauktina, kad ateinanti mokslo sezona šis reikalas būtų nuosekliai vykdomas. Tai tebėra mūsų lietuviybės dabartis! Juk tebėra Sibire tremtinių vargstančių... O dabar tremiamas Lietuvos jaunimas daug rafinuočiau - tartum į "savanoriškus darbus" - dirbti baisiai sunkiose, necivilizuotose sąlygose. Yra spaudoje ir atvaizdų, kaip jie ten vargsta, yra nemaža aprašymų (nors ir tyčiomis viską išgiriant, okupanto liepimu). Baisiojo Birželio tema apima trumpai ir labai aiškiai - visą dabarties lietuviybės problemą: koks okupanto santykis su lietuvių tauta koks komunizmo žiaurus nežmoniškas, kokios pareigos mums išsidiegtinos? kodėl kova dėl laisvės būtina? Siuo būdu nebereikia ilgų teorinių moksliškų aiškinių - mokiniai greitai dalyką supras, ir tautinis visuomeninis švietimas taps sėkmingas. P.v. duokime lit. mokykloms vaizdų ir aprašymų apie nuo okupanto nukentėjusius lietuvius moksleivius, apsaugykime ir paveikslus parodykime Raimūnų miškelyje nukankintus gimnazistus... Mokslas lengvai pasiekia tikslą, jei vykdomas tiesiai ir atvirai, be užuolankų.

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UZ CERTIFIKATUS MOKAME:

7½% — 4 metų su \$10,000, minimum.
6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6¼% — 1 metų su \$1,000, minimum.

Member F.S.L.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

**Saint
Anthony
Savings**

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

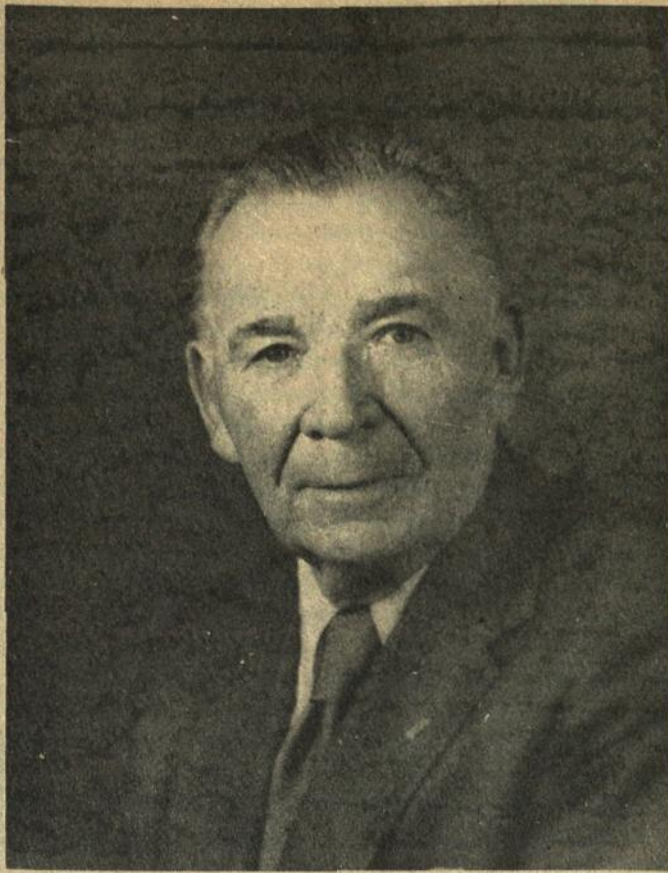
Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

ISIDĖMĖTINAS IŠRADIMAS

Geriausio Amerikoje ir Europoje "JIB Hoarfflege-Lotion" preparatas sulaukia plaukų slinkimo, naikinimo pleiskanų, pselino niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis, padeda atgauti natūralų plaukų spalvą. JIB vartojami nebūsite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių RED BLUE knygoje: JIB Medicine Liq. 8 uncijos 16 sovičių \$6.00. Pinigus siųsti mūsų atstovybei: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Sukaktuvininkas Jonas Brazauskas

GARBINGA MIŠKININKO JONO BRAZAUSKO SUKAKTIS

Jonas Brazauskas gimė 1904 m. birželio mėn. 26 d. Pilviškio valsčiuje, Bartininkų km. Augo gausioje 14 vaikų, vidutinio Suvalkijos ūkininko šeimoje. Baigė Bagotosios pr. mokyklą ir 1925 m. — Marijampolės Rygiškių Jono gimnaziją. Būdamas pr. mokykloje ir gimnazijoje, Jonas savo luoslaiki skyrė chorui ir vaidybai, buvo aktyvus dalyvis ir gabus organizatorius. Dalyvavo bažnyčios ir šaulių choruose. Jo malonus baritonas-bosas, laikui bėgant, stiprėjo, gerėjo ir pasiekė koncertinio lygio. Dar ir šiandieną jis gailisi, kad, savo gimnazijos muzikos mokytojo raginamas, baigęs gimnaziją nestojo į konservatoriją.

1925 m. J. Brazauskas įstojo į Žemės Ūkio Akademią, Miškų Skyrių, kur turėjo progos, kaip to paties skyriaus studentas, su juo arčiau susipažinti. Sekmingai studijuodamas miškininkystę (1925-1929) J. Brazauskas vėl tapo artistu ir vaidintoju, dalyvaudamas veikaluose: Kaminkrėtis ir Malūnininkas, Consilium Facultatis, Kerštas ir keliais atvejais — Kuprotas Oželis. Taip pat dalyvavo solo partijose, kvartetuose, gabiam muzikui Ant. Budriūnui vadovaujant. Miškų Skyrių baigė 1929 m. parašydamas diplominį darbą "Medžiojamųjų Gyvulių Būklė Kazlų Rūdos Miškuose". Ta proga jam buvo suteiktas dipl. miškininko laipsnis.

Pradėjo dirbti miškų administracijos tarnybose: girininku — Kėdainių ir Jurės miškų urėdijose, Miškų Urėdo pavaduotoju — Žalgirio ir Jurės urėdijose, Miškų inspektoriumi — Panemunės inspektoriate. Šalia administratyvinio darbo, J. Brazauskas Dušniūnų miške pradėjo vykdyti tyrimus su nustiebtų ažuolų kultūromis. Jo mėgiama miškininkystės sritis buvo miško želdymas. Už intensyvių miškų želdymą Panemunės miškų urėdijoje buvo apdovanotas Miškų Departamento medžiokliniu šautuvu. J. Brazauskas buvo lektoriumi Alytaus ir vėliau Vilniaus aukšt. miškų mokyklose. Bendradarbiavo mišk. Jono Kuprionio redaguojamame žurnale "Mūsų Girios". Bedirbdamas miškų administracijoje, Jonas Brazauskas laisvu laiku aktyviai dalyvavo, režiisuodamas ir vaidindamas, provincijos šaulių teatruose.

Nuo 1936 m. balandžio mėn. 15 d. iki 1936 m. spalio mėn. 10 d. atstovavo Klaipešos Medžio Sindikato Akc. B-ve Leningrade. Antroji Jono Brazausko prigimtis — medžioklė. Nepr. Lietuvoje buvo laikomas geriausiu medžiotoju, kaip teorijoje taip ir praktikoje. Ta proga gražiai jį aprašo (60 m. sukakties proga) mišk. prof. Jonas Kuprionis: "Medžioklės Organizavimo ir Tvarkymo Srityje jis parodė itin daug sumanumo ir iniciatyvos. Brazauskas ir

medžioklė anuo metu nepr. Lietuvoje buvo tapę sinonimu".

1944 m. J. Brazauskas su šeima pasitraukė į Austriją ir vėliau Vokietiją, Bavariją. Austrijoje, Oberdonau srityje, dirbo kaip miškų taksatorius. Bavarijoje, Landshuto DP stovykloje, dirbo stovyklos adm. asistentu, lietuviško sektoriaus vadovu, lietuviškos mokyklos mokytoju ir Raudono Kryžiaus igaliotiniu. 1949 m. J. Brazauskas su žmona — Albina Bielskiute (dantų gydytoja) ir dukrele Jone persikėlė į Ameriką ir apsigyveno Waterburyje, Conn. Nuo pat pradžios atvykimo į Jungtines Valstybes įsijungė į lietuvišką veiklą, kurioje aktyviai dalyvauja iki šiai dienai.

1950 m. padėjo organizuoti ir aktyviai dalyvauti Waterburio Scenos Mėgėjų Teatre. Be to, yra nuolatinis chorų ir kvartetų dalyvis. J. Brazausko vis dar stiprus sodrus baritonas-bosas dažnai girdimas lietuvių parapijos šv. Juozapo bažnyčios chore, komp. Aleksio vadovaujama. Jau 17 metų kaip vadovauja Balfo skyriui, kuris kas metai surenka virš \$1000 ir daug kitokių gėrybių. J. Brazauskas yra pirmas Lietuvių Fondo narys ir igaliotinis Waterburyje. Skiriama \$15.000 — kvota (per 12 metų) viršyta jau \$9.000. Už tą L. Fondo Valdya J. Brazauską apdovanojo Mindaugo medaliu.

Maloniausias J. Brazausko poilsis — meškeriojimas. Buvęs entuziastinis medžiotojas, čia tapo entuziastingu meškeriojimo. Lietuvoje jis mane išmokino medžioti o aš, atsilygindamas, išmokinau jį meškerioti. Dažniau šiai meškeriojame kartu gražuose Connecticut State žuvinguose ežeruose. Traukiam lydeką, biasus, baltuosius ir geltonus ešerius ir retkarčiais upetakius. Nebuvo atsitikimo, kad didesnė lydeką ar biasą nepagerbtumėm skanios slyvinės stiklu iš Jono krepšio. Dažnai prisimename malonius meškeriojimo laikus gražuose, žuvinguose ežeruose: Metelių, Dusės, Obelijos ir Daugų. Dėl J. Brazausko linksmo draugiško būdo man visados buvo malonu su juo bendradarbiauti miškų administracijoje ir taip pat medžioti ir meškerioti.

Šio birželio mėnesio 26 d. jam sukanka 70 metų. Sakoma, kad vyresnio amžiaus žmogus gyvena prisimintais. Jeigu tas teisinga, tai Jono gyvenimo ateitis graži, prisimintais turtinga.

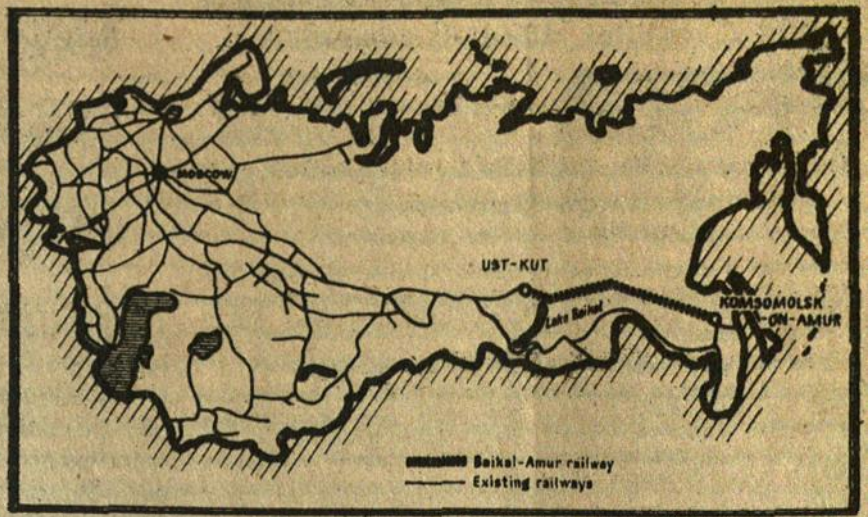
Minėdami amsens nuopelnus, kartais užmirštame ir kitus šeimos narius, kurie — ypač per tokį ilgą gyvenimo tarpą, vienu ar kitu būdu, prie tų nuopelnų yra prisidėję. Žmona Albina yra ideali Jono Brazausko gyvenimo draugė (abu suvalkiečiai). Ji visados sugebėdavo namuose sudaryti šeimyniškos šilumos nuotaiką. Visgi, kartais ji Joną 'nuskriausdavo' tuo laiku, kai dukra Jonė su savo šeima atvykdavo iš Londono. Tada Albinos visos dėmesys buvo nukreipiamas tik į mielą, gyvaus būdo anukę — Aleksandrą.

Birželio mėnesio 29 dieną Waterburio ir apylinkės lietuviškajai visuomenėi surengė Jonui Brazauskui užtarautą iškilmingą pagerbimą.

WANTED JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED MACHINISTS

To perform all phases of machine operations in connection with the overhaul of compressors, pumps and turbines. Must be able to perform own set ups and operate engine lathe, radial drill press, milling machine and horizontal boring mill. Excellent starting salary and fringe benefits. For interview call Kenneth De Looze, 210-524-6155.

THE WORTHINGTON SERVICE CORPORATION
6250 Halle Rd., Valley View, O. 44125
An Equal Opportunity Employer (51-54)

NAUJAS TRANS-SIBIRINIS GELEŽINKELIS

Sovietų spauda džūgaudama praneša, kad pradėtas statyti naujas trans-sibirinis geležinkelis, jungiantis Baikalo ežero sritį su Ramiuoju Vandenynu.

Naujasis geležinkelis prasidės iš Ust-Kut vietovės prie Lenos upės ir eisias į šiaurę nuo Baikalo ežero su mažais pavigiavimais ir rytus ir baigsis Komsomolsk prie Amūro mieste (žiūrėk žemėlapi — naujasis geležinkelis užstrichuotas brūkšneliais). Nuo Komsomolsko ir rytus veda jau anksčiau patatyta geležinkelio linija, kuri baigiasi Sovietų Gavan mieste ir Vanino uoste (abu guli prie Totorių sasiaurio, kurio antroji pusė jau Sachalino sala), tai yra baigiasi prie Japonų jūros, kuri savo ruožtu jungiasi su Ramiuoju vandenynu.

Šis Baikalo - Amūro geležinkelis (taip jis ateityje bus vadinamas) prasideda iš senojo Trans-sibirinio geležinkelio Tayšet vietovėje (į vakarus nuo Krasnojarsko) ir eina į rytus iki Ust-Kut vietovės prie Lenos upės, kur toliau jau bus tęsimas dabar naujai užplanuotasis. Ši atšaka buvo pastatyta jau 1950 m. Kaip skelbiama, naujasis geležinkelis bus apie 3000 kilometrų ilgio ir keliais šimtais kilometrų sutrumpinsias kelią iki Tolimųjų Rytų.

Geležinkelis jungias Udokano vario kasyklų rajoną, vario ir nikelio kasyklų rajoną Nižne-Angarske, anglių kasyklų rajoną Čulija ir Urgale su kitais naujai išvystysimais pramonės rajonais. Taip pat jis praeina pro seniai pastatytą didžiulę

Bratsko elektros jėgainę prie Angaros upės.

Kaip viešai pripažįstama, geležinkelio pastatymas bus nelengvas, nes jis eis dažnai per klanuotą terena, išvedžiotą giliais upių tarpekiais ir slėniais, o toliau ir rytus per milžiniškus taigos plotus, kurių podirvis tebėra amžinai išales. Tačiau tuose plotuose yra begaliniai miško medžiagos ištekiai, smėlio, akmens, žvyro, kalkakmenio ir molio klodai, kurie pravers numatytoms didžiulėms statyboms, kaip toliau oficialiai skelbiama.

Dabar statyba tęsiama trimis etapais: į rytus nuo Ust-Kut vietovės, maždaug numatyto ruožo viduryje prie Tyndos vietovės ir Charbarovsko rajone į vakarus nuo Komsomolsko.

Kaip geriau ir žemėlapi išžiūrėjus matoma, šis naujasis trans-sibirinis geležinkelis turės ir didelės strateginės reikšmės, nes eina nuo 200 iki 300 kilometrų toliau į šiaurę nuo senojo trans-sibirinio, gulinčio vietomis visai Kinijos pasienyje, o Amuro srityje užsiriečiančio išilgai Usurio upės ir ligi Vladivostoko uosto pietuose. Kaip žinia, šis pasienis su Kinija jau seniai nesaugus ir, kokio susidūrimo su Kinija atveju, kinų galėtų būti nesunkiai nukirstas.

Dabar Sovietijoje varoma karšta propaganda, raginama visus prityrusius tos srities specialistus vykdyti statyti naujojo geležinkelio. Raginami ir neprityre, ypač komjaunimas. Esą, po 17-to komjaunimo kongreso Maskvoje, kuris įvyko balandžio mėnesį ir kurio metu visu

respublikų komjaunuoliai buvo ipareigoti vykdyti šio geležinkelio statybos, jau renkasi iš visų 'plačiosios tėvynės' plotų būriai komjaunuolių ir 'iniršusiai' įsijungia į statybą. Kolkas daug patogumų nežadama: kadangi geležinkelis eis per taigas ir tyrus, tai statybiniams teks ilgoką laiką gyventi palapinėse ir pašiūrėse, o žiemą pernešti visus Sibiro žiemos žiaurumus. Užtat pirmoj eilėj apeliuojama į 'patriotinius' sovietinių piliečių jausmus.

Prie geležinkelio statybos jau dirbą darbininkai, statę didžiąją Bratsko elektros jėgainę, Magnitogorsko (Urale) geležies kombinatą, Turketano - Sibiro geležinkelį ir 'savanoriais' plėšę Kazachstano 'plėšines žemes'. Kadangi, kaip žinia, prie tų 'plėšinių' Kazachstano žemių ir prie elektrinės statybų Bratske dirbo ir keli šimtai iš Lietuvos 'savanoriškai' atsiųstų vyrų, reikia manyti, kad jie visi dabar bus įjungti į šio geležinkelio statybą. O ir naujos 'savanorių' bangos bus raginamos vykdyti viena po kitos.

(ab)

SHIPBUILDING

We have immediate openings in the following areas for individuals with a minimum of 1 year experience.

- CARPENTERS
- CRANE OPERATORS (Bridge)
- BURNERS
- LOFTING
- MACHINISTS (Outside)
- SHIPFITTERS
- STEEL FABRICATORS

• MACHINISTS (2 yrs. experience in lathe—milling—boring)

Apply to:

SUN SHIP

FOOT OF MORTON AVE. CHESTER, PA. 19013
Equal Opportunity Employer M/F (51-53)

1st CLASS

- Pipe Fitter (2)
- Millwrights (2)
- Electrician (1)

Industrial experience, willing and able to work any shift. Good hourly rate.

OHIO RUBBER CO. DIV.

Eagle Picher Industries
BEN HUR AVE.
Willoughby, Ohio 44094

Attention: LYLE HUNGERFORD

(49-53)

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2100-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

LAIDOTUVIU DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

KŪRYBA IR MOKSLAS

Losangeliško koncerto temomis

SUSITIKIMAS SU SOLISTU KAZIU JAKUČIU

JURGIS GLIAUDA

Oficialus renginio pavadinimas yra "Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos 21-ji Lietuvių diena su Kaziu Jakučiu". Tai mišrus koncertas, kuriame dalyvavo svečias solistas Kazys Jakutis iš New Yorko, Los Angeles lietuviškos koncertinės scenos pažibos pianistė Raimonda Apeikytė, mezzosopranas Janina Čekanauskienė ir sopranas Birutė Dabšienė.

Parapijos klebonas kunigas prel. Jonas Kučingis muzikiniame lietuvių kolonijos gyvenime užėmė išskirtinę impressario poziciją. Per dvidešimt vienerius metus jis atkviečia ryškesnius, žymesnius, puikius lietuvių vokalistus. Tikras lietuviškas Hurokas, jis sudaro sąlygas vietinei lietuvių kolonijai susipažinti su kitur gyvenančiais dainininkais, sudaro ir sąlygas palyginti savo pajėgas su svečių talentais. Dainos meno pasaulius turime tikrai plačius belankydami tas Lietuvių Dienas, kurios tviska dainos meno ženkle.

Senasis mano tvirtinimas, kad Los Angeles turi eksportines koncertines lietuvių scenos pajėgas, po šio koncerto lieka tas pat.

Dvi solistės ir pianistė, dalyvavusios šio koncerto, birželio 16 d. programoje, turėjo po du, tris dalykus. Liūto dalis repertuare atiteko svečiam. Tad mūsų žvaigždėms nebuvo erdvės, kur jos galėtų, išibėgėti, isidainuoti.

Pianistė Raimonda Apeikytė akompanavo solistams. Kaip visad, jos akompanimentas nebuvo formali solo partijos palyda, bet išvalgi talka atskleisti veikalą, subtili sandara su dainininku.

Pianistė paskambino dvi variacijas, kurios susižavėjo tarp savęs, ir struktūra, ir ornamentikos gausa. Įdomi yra Gruodžio ekspozicija, kur temą nuolat atrodama prasiveržimuose po gana nesudėtingą, bet dinamišką sinkopijų ieškojimu. Atlikimas buvo briliantiškas, su ryškiu bravado.

Sopranas Birutė Dabšienė pasiekė puikių rezultatų Strauss'o 'Šikšnosparnio' Juoko arijoje. Kaprizingai koketiškose koloratūrinėse kadencose ji buvo žavinga. Užtikrintas kvėpavimas leido reikštis su nuostabiu lengvumu, su arija būtina gracija. Arija iš Dvariono operos 'Dalia', buvo kartu ir pažintinė medžiaga. Arijos tekstūroje galima sugauti Verdi tonacijų.

Mezzo-sopranas Janina Čekanauskienė sudainavo Gounod 'Fausto' žinomą Zibelio ariją. Ji surado tikrus, šil-

Sol. Kazys Jakutis

tus tonus J. Gruodžio 'Visur tyla' demi-romansui. Solistės balsas leidžia apreiškinti žemų registrų pilnybę ir nuspalvinti juos turiniais nuotakų variantais.

SVEČIAS KAZYS JAKUTIS

Kazio Jakučio baritono tembras susižavėjo su čelo mašastu. Čia atrandame malonų intymumą ir vos sugaunamos melancholijos šilumą. Balso apimtis tobulai išdėstyta ir siekiant aukšto registro, ir taktiniame rečitatyve, ir mašastiniame piano perteikime. Kvėpavimas užtikrina tą nuolat pilną ir tirštą čelo tonaciją. Nėra skardenimo, aukšto registro vibracijų. Nėra baimės susitikti su forte. Aiški dikiėja įeina į veikalo perteikimą, talkindama klausovui gerai pažinti dainuojamo teksto turinį, padedama išgyventi išpūdžio pilnybę. Pabrėžtinai mokėjimas apšviesti frazę jausmu ir itin virtuoziškas kai kurių veikalų finalinių akordų gesinimas efektingu morendo.

Kazys Jakutis yra mūsų jaunos kartos dainininkų atstovas. Itin jautri matyti jo koncerto repertuarą. Tai absoliuti lietuvių kompozitorių dauguma. Įprastiniam subanalintam mūsų koncertų finalui dainininkai dažnai iškiša operines arijas su tikslu suskardėti klausovui imponuojančiais forte. Jakutis atmetė šią 'tradiciją'. Koncerto finalui šis jaunas solistas pasirinko V. Jakubėno 'Keturių liaudies dainų' ciklą!

Jakutis išviršiniai įdomus, žavintis aktorius. Gal būt tai yra operinės scenos atspindis. Jis valdo pozą. Trys arijos, kurias jis atliko koncerto viduryje, turėjo gausų akompanimentą, sudėtą scenos baigmei. Jakutis parodė akompanimento pras-

mę vizualine aktorius sąsaja su muzika. Valentino arijos finale tai buvo mirtis. R. Wagnerio arijos išvadoje - mistiška kontempliacija. Ir Mozarto Almavivos rečitatyvo pabaigoje nuostabos atšvytėjimas veide, aštri reakcija dėl nemalonios staigmenos. Šiomis atidais atradimo detalėmis Jakutis parodė duoklę operinio dainininko menui.

Lietuvių kompozitorių repertuaras buvo paremtas dviem kontrastais: dalyku populiarumas ir muzikinis intelektas.

Populiariųjų tarpe buvo A. Vanagaičio 'Dul dul dūdele', 'Stasys'. Čia solistas turėjo susitikti su K. Petrausko bei A. Vanagaičio šių dalykų interpretacijos tradicija. Jakutis nuneigė tą tradiciją. 'Stasiui' jis suteikė ryškesnę groteską ir, kartu, gracingą žaismą. Miko Petrausko 'Tykiai, tykiai Nemūnėlis teka' solistas sudramatino paskutinio pasąžo vibratu. Pabrėžtinai absoliutus dekoratyvumo vengimas, kas leido prasiveržti nuširdumui.

Koncerto įvado dainas jis atliko intymiai, mąsliai. Kaip ir operų arijose, dainos ir romanso faktūra jo lūpose nėra deklaracija, atpasakojimas, bet nuosava reakcija į veikalą. Tai yra kūrybinio proceso išgyvenimas in actu.

Partitūros interpretacijos išradingumas uždeda atlikėjui nepakartojamą vokalinį, net vizualinį, individualumą. Jakutis sustoja mūsų kompozitorių savame perėmimo ir įsavinimo procese. Jis ieško veikalo logikos, orientuodamas tai į dramatiką. Dabar labai madinga sąvoka 'Author uncensored'. Tai pastangos atskleisti autoriaus pilnybę interpretacinės logikos ribose. Čia slypi pavojai: ornamentacijos primatas prieš visumą, prieš esmę. Štai, Hollywoodo sutinkame 'Mozart uncensored' vakarus. Tai tam tikra iš saikingumo tėmų neišsprūdusi autoriaus esmė. Gal būt Jakutis pateikė jo pasirinktus lietuvių kompozitorių 'uncensored' polinkio ženkle? Mumyse tai šviežiena, koncertinio šablono nuneigimas.

Koncerto pabaigai buvo V. Jakubėno 'Keturių liaudies dainų' ciklas. Tai ištiesa ir miniatiūrinė 'liaudinių' tonacijų enciklopedija. Čia raudos ir melancholiškos pasoralės faktūra organiškai perpinta su jaukia bufonda ir šiltu lyryzmu. Imtis to veikalo tegali menininkas, suvokęs bendrą to veikalo foną, jo kontekstą mūsų muzikinėje literatūroje ir, kar-

Šių metų lietuviai abiturientai Chicagoje.

Z. Degučio nuotrauka.

LIEUVIŲ ABITURIENTŲ IŠLEISTUVĖS CHICAGOJE

Pavasarijančiai gamtai pasipuošus gaivių žalumu, gegužės 19 d. puošnioje Sabre Room salėje įvyko antrasis Chicagos lietuvių abiturientų pristatymo vakaras. Šios idėjos sumanytojos ir puoselėtojos yra darbščios Chicagos Lietuvių Moterų Federacijos Klubo narės. Visuomenei, kurios susirinko virš 350 žmonių, buvo pristatyti 44 abiturientai-tės. Veikloji pirm. p. K. Leonaitienė pasveikino susirinkusius nuširdžiai ir trumpa kalba, ypač tingą dėmesį skirdama mūsų tautos žiedeliams - abiturientams. Šilerio žodžiais prabildama į juos, kad tik žmogaus valia padaro jį kilni, neturėdamas jos žmogus tampa nevykėliu.

Toliau programą vesti perdavė J. Kerelienei. Marija Krauchunienė pristatė abiturientus, apibūdino jų nueitą kelią ir pasirinktus mokslus ateičiai, o V. Kerelytė papuošė visus gėlėmis. Didžiausią organizacinę našta nešė S. Jelionienė ir S. Bacevičienė ir jų dėka vakaras praėjo labai sklandžiai.

Jaunimo Centro Studentų Grupė atliko programą, o po vakarienos ne vienam džiaugsmo ašarą išspaudė mūsų abiturientų suktinis, kurie jaunos nuotaikos pagauti išsiliejo į ratelius ir vingiuodami tarp stalų sveikino visus susirinkusius.

Visą dieną vyks nuotaikingai parengta ir daugumai pritaikyta programa. Apreiškimo parapijos ir vyrų chorui 'Perkūnas' vadovaujant skambės bendra daina. Norima, kad visi išjungtų ir dainuotų. Specialiai parinktų dainų knygelės bus įteiktos visiems dalyviams. Aikštėje ir salėje suksis lietuviški rateliai ir žaidimai, kuriuos visi mėgsta ir visi galės dalyvauti. Sportinės varžybos pramatomos jauniems ir vyresniems. Visi galės laimėti laimės šulinį, o ypač tuo džiaugsis patys jaunesnieji LD dalyviai.

Lietuviškai vaišinsis prie gražiai parengtų ir lietuviškais valgiais apkrautų ir papuoštų stalų. Bus atžymėtas dovana gražiausiai parengtas stalas.

Žymus Joe Thomas orkestras gros visą laiką nuo 5 val. lig 9 val. vakaro. Jis rengia eilę lietuviškų šokių ir padės linksmam praveisti lietuviškus žaidimus. Todėl laukiama skaitlingai dalyvaujant jaunimo, ypač jaunimo organizacijų narių - ateitinių, skautų, vyčių neolituanų ir kitų. Visi galės

Ąžuolui Stelmokui pradėjus groti "Noriu miego, saldus miego" į bendrą džiaugsmą išijungė ir visi susirinkusieji.

Ilgai dar linksminosi mūsų jauni lietuviai abiturientai savo tėvelių tarpe. Džiaugėsi ir jų seneliai ma-

tydami, kad jų pasėta sėkla ir šioje šalyje neša gerus vaisius ir iševijoje tautos kamienas išliks stiprus, kol turėsime tokius jaunuolius ir tėvus, kurie iškiepys savo vaikams mūsų tautos idealus.

(vv)

LIEUVIŲ DIENA NEW YORKE

Šią vasarą Didžiojo New Yorko ir apylinkės lietuviai turės gražią progą susirinkti, pabendrauti ir pasilinksinti, nes LIETUVIŲ DIENA rūpestingai rengiama ir puikiai planuojama. Skaitlingai susirinkę lietuviai vieningai sutarė rengti Lietuvių Dieną 1974 m. rugpjūčio 4 d., sekmadienį, New Yorko gražiame priemiestyje - Franklin Square, Long Island, Plattdeutsche Parke, 1132 Hemstead Turnpike. Automobiliais labai lengvai nuvykti Cross Island Parkway, 26b išvažiavimas Hepstead Tnp. East lig Franklin Square miestelio.

Apreiškimo Lietuvių Parapijai globojant šį visų lietuvių šventę bus atžymėta puikiai ir linksmam. Lietuvių Dienos programa prasidės 2 val. pp. vėliau iškėlimu ir giedant abu himnu, dalyvaujant organizuotoms grupėms ir dalyviams. Svarų atidarymo žodį tars Lietuvių Dienos globėjas kun. Pranas Raugas, Apreiškimo parapijos klebonas.

Visą dieną vyks nuotaikingai parengta ir daugumai pritaikyta programa. Apreiškimo parapijos ir vyrų chorui 'Perkūnas' vadovaujant skambės bendra daina. Norima, kad visi išjungtų ir dainuotų. Specialiai parinktų dainų knygelės bus įteiktos visiems dalyviams. Aikštėje ir salėje suksis lietuviški rateliai ir žaidimai, kuriuos visi mėgsta ir visi galės dalyvauti. Sportinės varžybos pramatomos jauniems ir vyresniems. Visi galės laimėti laimės šulinį, o ypač tuo džiaugsis patys jaunesnieji LD dalyviai.

Lietuviškai vaišinsis prie gražiai parengtų ir lietuviškais valgiais apkrautų ir papuoštų stalų. Bus atžymėtas dovana gražiausiai parengtas stalas.

Žymus Joe Thomas orkestras gros visą laiką nuo 5 val. lig 9 val. vakaro. Jis rengia eilę lietuviškų šokių ir padės linksmam praveisti lietuviškus žaidimus. Todėl laukiama skaitlingai dalyvaujant jaunimo, ypač jaunimo organizacijų narių - ateitinių, skautų, vyčių neolituanų ir kitų. Visi galės

susitikti, pasilinksinti, šokti ir dainuoti.

Nuoširdžiai kviečiami visi lietuviai ir bičiuliai. Rengėjai laukia iš Didžiojo New Yorko, kaimynų New Jersey, Pensylvanijoje, Connecticut. Laukiami ir atostogaujant svečiai iš tolimųjų Amerikos ir Kanados vietovių. Visiems bus nepaprastai gera progą pasimatyti su seniai pažįstamais ir susipažinti su naujais draugais.

(r)

WELDERS—BURNERS
Light Steel Fabrication, 2 years minimum experience, CO 2 and inner shield, and MIG preferable.
1st & 2nd Shift
Full or parttime
CLEVELAND FROG CROSSING CO.
6917 BESSEMER
CLEVELAND, OHIO 44127
An Equal Opportunity Employer (51-60)

DRESSMAKER

Wanted, meticulous dressmaker to work in shop part time. Repairs and restyling. Must be interested in detail. Call (215) 629-1878 11 A.M. to 6 P.M. (51-52)

WANTED 1ST CLASS SKILLED HAMMER DRIVER
Experienced required. Full time permanent employment. Standard benefits.
Apply in person
STANDARD COMPOSITE DIE
233 DUBOIS
DETROIT, MICH. 48207
An Equal Opportunity Employer (51-55)

TOOLMAKER

New modern, air conditioned plant need experienced journeyman M F for general tool room work including prototype. Good working condition, full benefits. \$6.25 per hour maximum.

Apply in person,
KELSEY HAYES COMPANY
7300 Whitmore Lake Rd.
Brighton, Mich. 48116
An Equal Opportunity Employer (51-53)

MAINTENANCE

Local manufacturer has immediate positions in our maintenance department for employees experienced in any of the following areas:
• MACHINE MAINTENANCE
• BUILDING MAINTENANCE
• MACHINIST
EXPERIENCED IN TOOL & DIE REPAIR

Excellent salary and company paid benefits. Send resume or call for appointment.

PHIL WELLS at 314-381-9850
KISCO CO.
6300 St. Louis Ave.
St. Louis, Mo. 63121
An Equal Opportunity Employer

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMĄ**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerijų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

LIETUVIŲ DIENA BALTIMORĖJE

Jau antri metai miesto vidury, Hopkinso aikštėje, po atviru dangumi, savaitgaliais vyksta Baltimorės tautybių pasirodymai (Showcase of Nations). Miesto galva Wm. Donald Shaefer savo apsilankymu ir globa paskatina tautybes išieiti viešumon su savo tautiniu menu, maistu, papročiais ir kitomis tautinėmis apraiškomis.

Siais metais, kaip ir pernai, lietuvių šventė truko du pusdienius, gegužės 26-26 d., nuo 12 val. vidudienio ligi 6 val. p.p.

Iškilmė pradėta vėliavų inešimu. Šią apeigą atliko liet. legionieriai, lydimi tautiniais drabužiais apsiręngusių mergaičių. Kristina Česonienė rengėjų komiteto vardu publiką supažindino su garbės svečiais, kurių tarpe buvo meras

ALTS-gos Baltimorės skyriaus stalas su tautodailės dalykais. Prie šio stalo daug pasidarbavę Antanas Sajauskas ir Jonas Gužauskas.

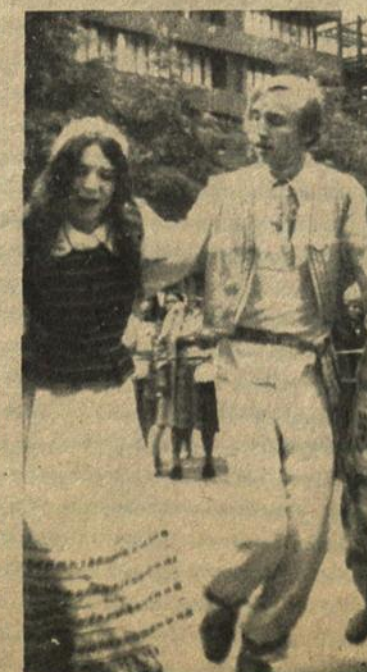

Vytautas Bačanskas prie antibolševikinių spausdinių stalo.

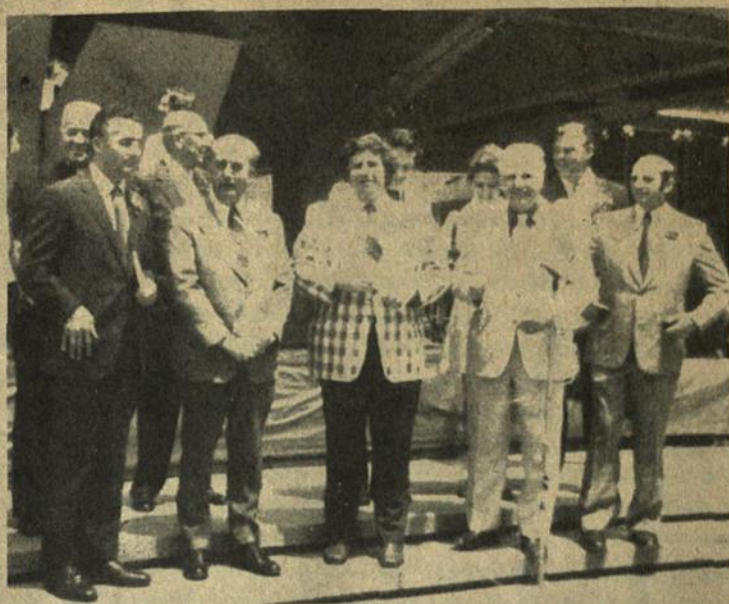
Shaefer, miesto tarybos pirm. Orlinsky, kongresmanas Sarbanes, buv. kongresm., ypač geras lietuvių draugas, Garmatz, Marylando seimelio Anapoly narys, liet. kilmės, Weisengofas, kuris tame seimely vadovauja Baltimorės miesto delegacijai.

Merui Shaeferiui padėkota už apsilankymą. Tik jam atėjus miesto valdybon, sudaromos sąlygos tautybėms savo kultūra plačiau reikštis. Trumpoj pratarinė jis patarė lietuviams ir toliau laikytis savo tautiškumo. Lankėsi jis ir kitą dieną, bet tik kaip privatus asmuo. Apžiūrėjo vieną kitą stalą su kultūriniais rodiniais ir nusipirko tautinę juostelę – liet. kaklaraištį.

Pernai lietuvių pasirodymas, toje aikštėje pirmuti-

Dalis Kalvelio šokėjų šokimo metu.

Atidarant Tautybių pasirodymus Baltimorėje. Iš kairės kongresmanas Sarbanes, miesto meras Wm. Donald Shaefer ir miesto taryb. pirm. Orlinsky.

nis tokio pobūdžio, savo apimtimi buvo menkesnis. Šiemet pasiruošta geriau: dalyvavo daugiau organizacijų – beveik visos, kurios dar rodo gyvybės. Kitos turėjo net po kelis stalus (stendus). Savo būdelę turėjo ir viena skautė iš Washingtono, atstovaudama Amerikos lietuvių skautijai.

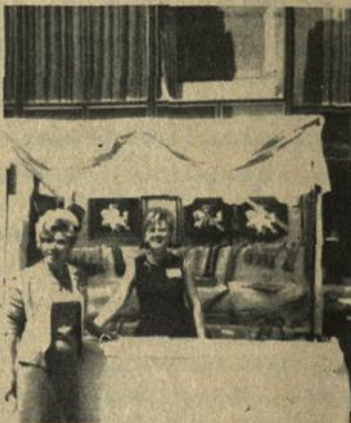
Publikos tarpe daugiausia būna lietuvių. Dar nespėjus ant stalų išdėstyti rodomų ar pardavinėjamų dalykų, žmonės jau pradeda eiti, smalsauti. Kitataučiai ypač nori pasmaguriuoti liet. valgiu, šiltu ir šaltu užkandžiu; o vyrai įninka ragauti čia išgarsėjusią, lietuvių gaminamą, 'virytą' (krupniką), kurioj būdelėj jis stipresnis.

Nemažai būna išdėstyta gintaro dirbinių, medžio drožinių ir audinių. Liet. meno dalykais daugiausia domėjosi europinės kilmės amerikiečiai ir pabaltiečiai, ypač moterys. Jos atsidėjusios žiūrinėjo, kaip padaryti liet. audiniai, iš kokių siūlų. Kai kurių smalsumą reikėjo patenkinti ištisomis paskaitėlėmis.

Daug kas gėrėjosi neprikl. Lietuvos pinigais ir pašto ženklais. Ne vienas, tuo laiku gyvenęs Lietuvoj, prispažino, kad anksčiau nepastebėjęs, kokie mūsų suverenumą rodantieji ženklai būna gražūs. Šviesesnieji ir sąmoningesnieji lietuviai tėvai aiškino apie tai savo vaikams. Vienas kitas tėvų pasiskundė, kad namie vien tik žodžiais pasakoti apie

Mažųjų grupės šokėjai pasiruošę šokti.

Elena Okienė ir Irena Gaileckienė prie tautodailės stalo.

Kristina Česonienė prie stalo su gintaro dirbiniais.

Gražina Eringienė ir Algimantas Grintalis prie margučių stalo.

buvusią Lietuvos valstybę esą sunku. Čia gi gyvais pavyzdžiais galėjo parodyti, kai kuriuos Lietuvos nepriklausomybės reiškinius.

Šiemet naujove buvo verpimas. Surastas dar ligi šiol neišmestas senųjų atėvių, berods, iš Lietuvos atsivežtas ratelis. Nelengvai sekėsi surasti vilnų ir linų. Viena dypietė rodė, kaip verpiamas siūlas. Čia pat parodyti ir tautinių juostų audimas.

Kas norėjo, galėjo isigyti margučių, baltimoriečių darbo iš gipso nuliedintą vytį, pakabinamą ant sienos, vyčių papuoštus marškinius arba ant stalo pastatomą liet. vėliavėlę.

Stalus turėjo šeštad. mokykla, parapija, liet. legionieriai, liet. bendruomenė ir keli atskiri asmenys. Netrukus iškeptų visokių lietuviškų skanėstų: beržo šakos, ežio, grybų, spurgų ir žagarelių.

Seniesiems ateiviams ir jų vaikams didele patrauka buvo padidintos grupinės nuotraukos, įvairiomis progomis darytos prieš 40,50 ar net 60 metų ir vaizduojančios vietines liet. draugijas, piknikus, atletų, dainininkų ir kitokių sambū-

rius. Ši būdelė ir pernai nestokojo lankytojų. Čia kiekvienas norėjo rasti ar pats savė ar savo tėvus, gimines ar pažįstamus, kaip jie atrodė jauni būdami.

Abi dienas tarpais pašokdavo net trys tautinių šokių būreliai: pačių mažiausių šokėjų 'Ratelis', vidurinių mokyklų moksleivių 'Kalvelis' ir vyresniųjų 'Malūnas'. Apie aikštelę, kur šodavo tautinius šokius, visą laiką spietėsi daugiausia žmonių. Dainavo ir Baltimorės lietuvių vyrų choras 'Daina'. Šis sambūris ypač praverčia visokiai iškilmei, kai reikia sugiedoti abu himnus. Meninei programai sudaryti šiuo metu baltimoriečiai gali išsiversti vien savo pajėgomis, be 'importo' iš kitur.

Kokia tokios išskylos miesto vidury reikšmė? Pirmiausia tai patikrinimas ir išmėginimas savo pačių pajėgumo: kiek dar čia yra lietuvių, tautiškai gyvų, kurie visuomeniškam reikalui dirba, pluša, ruošdami tokį pasirodymą; o kiti, bent ateidami pažūrėti, domisi ką veiklesnieji tautiečiai gali surengti.

Aikštėje plevėsavo lietuviškos vėliavos, skambėjo liet. muzika. Visa tai atgaivino ne vieno nublėsusius tautinius jausmus, o kartu tai yra pagarsinimas savo tautinės kultūros tarp savųjų ir kitataučių.

Prisimenama Lietuva, bent kai kurios jos gyvenimo sritys, kurios nematomos Liet. Svetainėj. Esti akivaizdi pamoka senosios ir naujosios ateivijos visokio amžiaus čiagimiams, nemačiusiems Lietuvos. O ką jiems tėvai pasakodavo, nepatikėdavo ar nenorėdavo tikėti.

Žinoma, iš tokios parangos esti ir piniginės naudos.

Vietiniai angliški laikraščiai lietuvių pasirodymo kultūriniais dalykais beveik visai nesidomėjo. Jie tik išdėjo kelias nuotraukas, rodančias jaunimą, šokantį tautinius šokius, su užrašu, kad Hopkinso aikštėje buvusi 'Lietuvių linksmybė' (meriment), kur jie šoko, dainavo, atnaujindami senąsias pažintis ir prisimindami 'senąjį pasaulį'.

Nors Tautinės S-gos Baltimorės skyriaus nariai sugebėjo paruošti net 4 stalus (būdeles): vieną tautodailės, čia buvo ir liet. pinigų ir pašto ženklų rinkiniai; kitą su senosios ateivijos gyvenimo ir veikimo nuotraukomis; būdelę su įvairiais spausdiniais ir knygomis angliškai apie liet. reikalus ir būdelę su užkandžiais.

Birželio 19 d. Liet. Svetainės II aukšte (liet. legionierių dalinio būstinėj) susirinko 10-ties pasirodyme dalyvusių organizacijų atstovai į užbaigiamąjį posėdį. Aptarti kai kurie trūkumai: žmonių būtų apsilankę daugiau, jei per radiją, televiziją ir angliškų laikraščius būtų paskleista daugiau apgarsos. Jos šį kartą ypač trūko. Apie tautinius šokius kitataučiams žiūrovams per menkai buvo paaiškinama. Kai kurie liet. pavadinimai užrašyti nesuvienodinta kalba. Bet apskritai, darbas atliktas didelis.

Pasirodymo vyriausias tvarkytojas buvo trijų jaunesniojo amžiaus žmonių komitetas: Kęstutis Česonis su žmona Kristina, Elena Okienė ir Algimantas Grintalis. Jie igalioji ir kitais metais rūpintis tokiu lietuvių pasirodymu.

Tokios tautybių šventės būna kas 3-4 savaitės. Po lietuvių pasirodė graikai, o liepos pabaigoje bus estų savaitgalis. Pradėti šių metų Baltimorės miesto tautiniu

Neturime užmiršti senesniosios kartos nuopelnų

SLA Prezidento Povilo P. Dargio kalba pasakyta SLA 58-to Seimo Bankete, liepos 2 d. 1974 m. Bostone, Hilton-Statler viešbutyje.

Susivienijimo Seimas vėl įvyksta prie Atlanto okeano krantų. Iškilingai keliame savo puotą Bostono istoriniame mieste. Bostonas, kaip mus moko istorijos vadovėliai, yra Amerikos revoliucijos lopšys. Čia ir pasigirdo pirmieji šūviai už Amerikos laisvę. Bostonas taip pat užima reikšmingą vietą lietuvių istorijoje šiame krašte. Jau praslinko dvidešimt penkeri su viršum metai po paskutinio SLA seimo Bostone. Dvidešimt penkeri metai! Ogi atrodo, kad tai buvo pernai, ar užpernai. Jau nukeliavo į Anapilį nemaža ano seimo rengėjų ir veikėjų

Gerbiamieji, pas mus įėjo į madą kalbėti apie jaunesniąją generaciją ir kelti jaunimo nuopelnus. Teisybė pasakius, vyresnioji karta didžiuojasi jaunesniųjų užsimojimais ir žygiais. Jau natvės entuziazmas visus atgaivina. Bet šįkart neišvardinsiu, kas jaunimo buvo atlikta arba atliktina. Dažnai girdime ir mes patys kartojame, jog jaunimas yra susivienijimo ateitis.

Aš norėčiau žvelgti atgal ir tarti, kad be mūsų garbingos praeities, nebūtų nei kalbų apie kažkokią ateitį. Matau, kad šio vakaro publiką sudaro nemaža vadina- mos naujos ateivijos ir jaunimo. Aš kviečiu šiuos jaunesniosios kartos atstovus bei svečius apsidairyti. Mielas Susivienijimo jaunime, noriu jums perstatyti iš naujo garbingus lietuvininkus – jūsų tėvus ir dėdes, senesniąją generaciją!

Leiskite man bent trumpai apie juos prabilti. Jie yra kuklūs žmonės, vienką verti mūsų visų pagarbos. Senesnioji karta – jūsų tėvai ir seneliai – yra tie veikėjai, kurie nenuilstamai dirbo ir tebedirba 50-60 metų Susivienijimo labui. Ypačingai Bostonas yra davęs Susivienijimui, daug puikių vyresniosios kartos veikėjų. Praeitame Bostone Seime jie dar gausiai reikėsi... Šia proga noriu bent išvardinti tuos garbingus Bostono lietuvius, su kuriais teko dirbti vienokiu ar kitokiu būdu: SLA prezidentas Fortunatas Bagočius, SLA prezidentas Kazys Kalinauskas, SLA išdo globėjas Stasys Mockus, Keleivio redaktorius Stasys Michelsonas, Lietuvos Garbės Konsulas Antanas Šallna, Dr. D. Pilka. Jų eiles būtų galima papildyti ilgiausiu vardošaukio sąrašu.

Taipgogi šį vakarą, mūsų tarpe dalyvauja tų garbingų veikėjų bendradarbiai. Noriu jums juos perstatyti. Tokie veikėjai, kaip daktaras Anthony Kapochy, Juozas Lekys, Juozas Krasinckas, Antanas Tamkus, Justinas Mickevičius, A. Dėdinas, Nemaksy šeima ir SLA garbės narė Jadvyga Tumavičienė, tęsia senų Bostono apylinkių Susivienijimo veteranų gražias tradicijas ir darbus... Malonu konstatuoti, kad savo darbais, Susivienijime puikiai reiškiams ir Massachusetts valstijoje gyvenantieji po Antrojo Pasaulinio karo atvykę tremtiniai: Mikas Kli-

mas, Antanas Andriulionis, P. Jančauskas, M. Gofenas, P. Visčinis, Vytautas Mačys, Alfonsas Baika, Broliai Bajerčiai ir daug kitų...

Jų ir kitų kuopų veteranų dėka, šiandieną Susivienijimas gali pasiūlyti geras apdraudas... senosios kartos išmintis ir taupumas atnešė Susivienijimui dideles atsargas, vadinamas aukštas išgales...

Tie žmonės sukūrė kuopas, isteigė ligoje pašalpas, labdarybės studentų bei tautiškų centų fondus. Senoji karta parėmė ir isteigė tautinę fondaciją. Tos generacijos dėka, mūsų organas, Tėvynė, išplėtė savo skaitytojų tirą už ir pasiekė tolimiausius užkampius, atnešdamas pavieniams lietuviams informacijas apie tautiečių atsiekimus ir laimėjimus. Senosios kartos tolerancija ir tėvynės meilė pašalino partiškumą ar šališkumą iš organizacijos seimų ir kitų forumų.

Leiskite man jums priminti, kad šitės nuostabūs senieji veikėjai, daugumoje paprastai darbininkai, angliakasiai ir siuvėjai sugebėjo sutelkti keturių milijonų dolerių turta. Dar nuostabesnis yra faktas, kad SLA sugebėjo per savo 88 metų veikimo laikotarpį išmokėti per 10 milijonų dolerių pašalposms.

Reikia prisiminti, jog senoji karta pergyveno pasaulio istorijoje sunkiausių ekonominę krizę, jie pergyveno didžiąją depresiją. Daugelis mūsų senų narių supranta, ką tai reiškia vargas, neturtas, kas tai yra baidyti. Jie nenorėjo, kad tokie sunkūs laikai pasikartotų. Užtat jie dėjo visas pastangas praplėsti apdraudas, padidinti ligoje pašalpų sumas ir apdrausti kuo daugiau tautiečių nuo netikėtų nelaimių.

Užtat šiandieną turime įvairių rūšių gyvybės apdraudų, pritaikytų ir suaugusiems ir jaunuoliams. Užtat galime praveisti narystės vėjus, per kuriuos siūlome ypatingas lengvatas ir nuolaidas.

Vyresnioji ir vidurinė mūsų karta kovojo prieš totalizmą. Mūsų sūnūs prisidėjo prie hitlerizmo nugalėjimo. Jie diplomatiškais priemonėmis kovojo ir tebekovoja prieš komunizmą. Jie dėjo pastangų atgauti tėvynę, Lietuvai, laisvę ir nepriklausomybę. Jie ir sušėpė karo pabėgėlius ir sudarė galimybes tremtiniais atvykti į šį laisvą kraštą.

Ilgus metus jie vadovavo lietuviškam gyvenimui, rinko aukas, rėmė visus pozityvius lietuviškus kultūrinis bei visuomeninius darbus. Jie išlaikė mūsų lietuviškus laikraščius ir radijo valandėles. Bet svarbiausia, jie buvo nuoširdūs ir dosnūs lietuviškam reikalui: jie mažai uždirbdavo, bet visvien išleido savo vaikus į mokslus. Nors jų piniginės buvo mažos, jie nesigalėjo paaukoti, ir dar triskart paaukoti lietuviškos išlaikymui ir Lietuvos laisvinimo reikalams. Ir šiandien, būdami pensininkai, jie nesigaili nei laiko, nei pinigų paremti lietuviškus užsimojimus... Žinoma, jie padarė klaidų. Bet kas neklysta?

Juk, ligšiol mes lietuviai, dar nesuradome tos magiškos formulės, kaip atsiekti vienybės. Mes dar nesugebėjome atidėti srovinius ginčus ir asmeniškumus. Bet pradžia padaryta. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje

(Nukelta i 8 psl.)

bendruomenių pasirodymus pirmutiniais garbė suteikta lietuviams. B.M.

Mes išvalysime tas taršos dulkes esančias ore.

Dažniausiai, automobilistai važiuodami pro Republic's Cleveland plieno fabrikus, gali žiūrėti į pagrindinius deguonies pečius ir vargu pamatys žymę dūmų ar taršos dulkių kylančių iš didžiulių kaminų.

Bet retkarčiais raudona pašvaistė yra aiškiai matoma.

Nei mes, nei mūsų kaimynai, nesam tuo patenkinti. Tuo labiau, kad besikeičią aplinkos standartai ir pakilus pečių produktingumui, nepaisant mūsų 11 milijonų dolerių elektrostatinės valymo sistemos, mes nepajėgiame išlikti oro kontrolės reguliavimo apimtyje visose operavimo sąlygose.

Taigi dėl to bus pakeitimų -- maždaug 25 milijonų dolerių vertės, iš tiesų. Ką tik dabar mes sudarėme kontraktą su oro kontrolės įrengimų gamintoju suprojektavimui pritaikymo ir pagaminimo komponentų visai naujai sistemai darbo atlikimui. Mes vadiname tai "suppressed combustion system", su aukšto pajėgumo, aukštos energijos stipriais valykliais išmetamų vamzdžių valymui.

Užtruks daugiau negu 2 metai suprojektuoti, pagaminti ir įruošti šiuos naujus įrengimus. Naujoji sistema kontroliuos pečių dujų išmetimą kada plienas gaminamas. Bet senieji įrengimai nebus palikti stovėjimui. Jie bus panaudoti kontroliavimui atsirandančių dujų nuo kitų darbų plieno lydymo dirbtuvėse.

Mes nežinome kitos tokiu dydžiu pa-

lyginamos lydyjimo dirbtuvės kuri turėtų tokią išplėstą oro valymo sistemą. Tai 36 milijonų dolerių oro kontrolės įrengimai imonei, kuri 1966 m. kainavo 39 milijonai. Tai yra lyg pridėjimas 3700 dol. vertės oro kontrolės įrengimų prie 4000 dol. vertės automobilio!

Bet tai ką mes sakome, yra tik dalis aplinkos reikalavimų su kuo susiduria mūsų kompanija. Iš viso Republic išleido 167 milijonus dol. oro ir vandens valymo kontrolei čia ir kitose mūsų imonėse. Ir tai yra neišskaičiuojant veikimo ir išlaikymo visų tų įrengimų... įrengimų, kurie neprideda nė vieno svaro plieno mūsų produkcijai. Ir daugelis kitų brangių aplinkos pagerinimo išpa-reigojimų yra prieš akis, įskaitant 25 milijonus dol. jau paskirtų vandens gerinimo apimčiai čia Clevelande.

Tuos visus dalykus mes galime atlikti kada plieno gaminimo procesas duoda pajamas, kurios tai padengia. Be pakankamo uždarbio, nėra jokio būdo kuriuo mes galėtume apsaugoti aplinką, išlaikyti savo imones moderniom (tuo užtikrindami darbus) ir tinkamai atsakyti į krašto pareikalavimą dides-niam plieno gamybos pajėgumui. Ir tai yra ištikrųjų tai, ką mes turime padaryti.

Geros naujienos paprastai sklinda greitai, bet mes negalime tikėtis, kad jos pasieks kiekvieną tuoj pat, todėl mes duodame šį pranešimą, kadangi mes žinome, kad jūs esate taip pat susirūpinę kaip ir mes.

Mes taip pat čia gyvename
Republicsteel

Society dishes it out. Free!

Tai yra jums! Keturių gabalų padengimas asmeniui, ranka gamintų Imperial porceliano. Tik atidarykite \$25 taupymo sąskaitą Society banke! Arba pridėkite \$25 prie esamos sąskaitos banke!

Puikus porcelianas. Plonas bet patvarus: ranka gamintas, ranka dekoruotas ir abu piešiniai yra specialiai paruošti W. M. Dalton.

Klasinis Whitney piešinys yra užbaigtas su švelniai pilku raštu lengvai akcentuotu platina.

Išdirbtas Sincerity piešinys yra užbaigtas platina ranka uždėdam ant blizgančio balto permatomo porceliano.

Imperial porcelianas... komplimentas oriam gyvenimui ir keturių gabalų padengimas asmeniui yra jums nemokamai Society National banke!

Dabar! Atidarykite Society Passbook Savings sąskaitą \$25 ar daugiau... arba jeigu jūs jau turite Savings Bonus Passbook sąskaitą, pridėkite \$25 prie toj Kiekvienu atveju jūs gausite nemokamai jūsų keturių gabalų padengimą asmeniui Whitney ar Sincerity piešiniu. Vienas nemokamas setas šeimynai.

Tęskite! Ir laikui bėgant papildykite savo porceliano kolekciją. Kiekvieną kartą kai jūs padėsite \$25 į savo taupymo sąskaitą jūs galėsite nusipirkti kitą keturių gabalų padengimą asmeniui tik už \$5.95. Jūs galite taip pat nusipirkti papildomai setui reikalingus priedus už stebėtinai prieinamą kainą. Vėliau pakeitimui arba papildymui paskiri gabalai gali būti laisvai perkami tiesioginiai iš W. M. Dalton & Associates.

Aukštas procentas! Didesnis taupymas! Kada jūs investuojate \$1000 Savings Certificate sekančiai... 4 metų Certificate moka 7.25%.

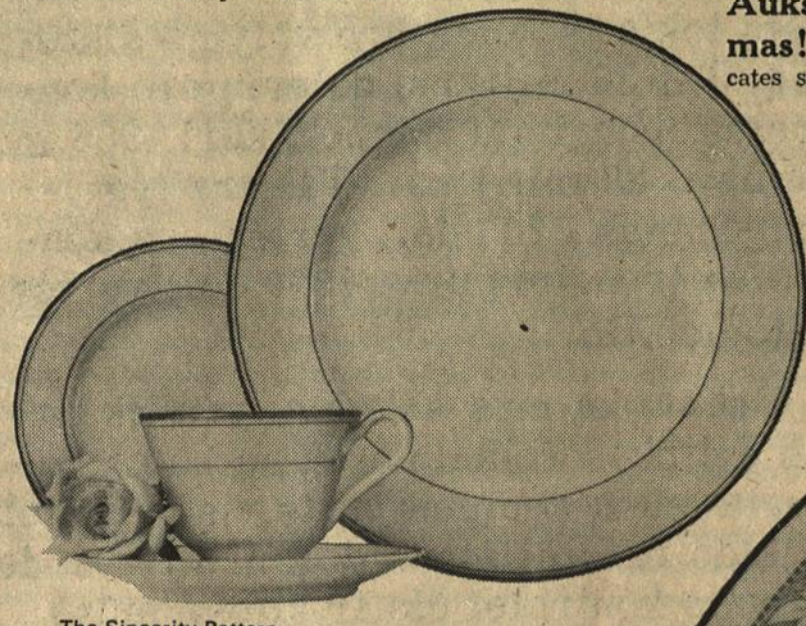
arba 2½ iki 4 metų Certificate moka 6.5%, arba 1 iki 2½ metų Certificate moka 6% per metus... Jūs galite nusipirkti pilną 8 arba 12 vietų padengimą su visais priedais už dalį pagrindinės kainos! 55 gabalų 8 vietų padengimas yra jūsų tik už \$79.95! 95 gabalų 12 vietų padengimas yra tik \$124.95! Įnešant didesnę sumą — įgalins jus nusipirkti vieną iš setų dar už žemesnę kainą.

Jeigu Savings Certificate iškeisti prieš terminą, Federal Regulations reikalauja, kad procentas būtų perskaičiuotas esamu reguliariu taupymo knyguotes procentu atimant 90 dienų procentą.

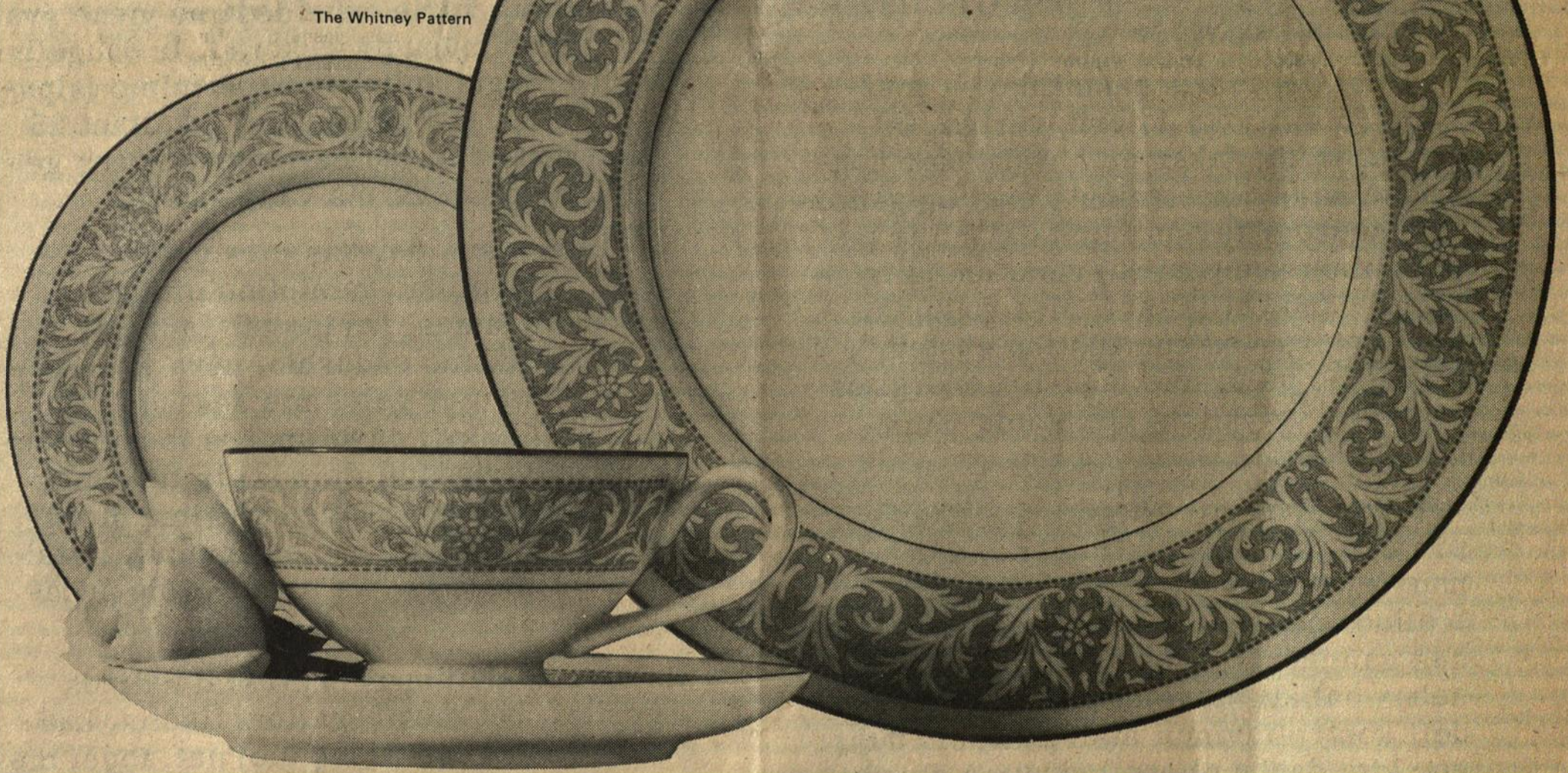
Pradėkit šiandien, rytoj, šeštadienį!

Aplankykite Society istaigas savo kaimynystėje ir apžiūrėkite išstatytą šį puikų porcelianą. Sustokite pirmadienį — ketvirtadienį nuo 9:30 iki 2:30, penktadienį nuo 9:30 iki 6:00 ir kiekvieną šeštadienio rytą nuo 9:30 iki 12:30. Tada pradėkite taupyti Society banke! Pradėkite gauti aukštesnį procentą! Pradėkite rinkti kolekciją ranka pagaminto porceliano!

Society
NATIONAL
BANK OF CLEVELAND
A SOCIETY CORPORATION BANK
MEMBER F.D.I.C.

The Sincerity Pattern

The Whitney Pattern

NETURIME UŽMIRŠTI...

(Atkelta iš 6 psl.)

visiems demonstratyviai rodo, kad visų įsitikinimų, visų generacijų lietuviai gali dirbti kartu bendram labui. Kaip gi bebūtų senoji karta stengėsi iškelti Susivienijimą į darnesnę ir geresnę stovį, į pirmaujančias organizacijas. Ji atliko, ką ji galėjo pagal savo sąžinę ir išgales.

Kodėl gi iškėliau senosios kartos nuopelnus? Mano intencija buvo labai paprasta. Galbūt jaunesnioji karta atkreips daugiau dėmesio į mūsų veteranų darbus. Gal jaunesnioji karta, kuri vienur greičiau, kitur lėčiau perima SLA kuopų vadovimą, suras tobulą būdą pakelti visų geros valios lietu-

vių gerovę be susiskaldymo. Gal jaunesnieji ras įkvėpimo iš mūsų praeities ir savo užsimojimais iškels organizaciją.

Savaime aišku, kad laikui bėgant ateis išlavinti ir gabūs žmonės — toks yra visuotino progreso dėsnis. Mūsų noras ir viltis yra, kad tie advokatai, gydytojai, inžinieriai, profesijų žmonės suprastų ir teisingai įvertintų Susivienijimo veteranų darbus, pradėdami su daktaru Jonu Šliupu ir baigiant su dabartiniais senaisiais veikėjais.

Reikia atsiminti, kad vyresnės mūsų generacijos atsiekė savo tikslus per didelį praktiką ir darbą. Jeigu jaunimas galės padaryti bent tiek pažangos tose srityse,

kur mūsų vyresnieji yra daug nuveikę, tai susivienijimas, minint savo šimtmetį, tikrai suklestės.

Tebėra mano nuoširdus linkėjimas ir daugelio senų veikėjų linkėjimas, kad tie, kurie jungiasi į Susivienijimo veiklą, sugebės išspręsti visus rūpimus klausimus. Bet tai nebus lengva.

Išpėju iš anksto, kad pažanga neateina per negatyvias mintis, per ardomąjį ar peikiantį darbą. O ne!

Reikia įdėti sunkaus darbo, kuklumo, vilties ir pasitikėjimo, kad mūsų lietuviai ištvėrs.

Širdingai kviečiu visus į konstruktyvų Susivienijimo darbą.

PIPE FITTER

Must be Journeyman or Equivalent and be able to work any shift. Excellent benefits and working conditions. Apply:

CHAMPION SPARK PLUG CO.
20000 Conner Ave., Detroit, Mich. 48234

An Equal Opportunity Employer

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
MACHINIST

W & S 2 AC

Must be capable to setup and operate. Day shift. Excellent fringe benefits. Permanent position. Pleasant working conditions.

DELAVAL
SPECIAL PRODUCTS DIV.
4223 Monticello near Green Rd.
South Euclid, Ohio
An Equal Opportunity Employer
(49-55)

NURSES—RN Supervisor 11-7 shift, Full or part time. Also, LGPN 3-11 shift. — Full time in modern ECF located in Chestnut Hill area. Excellent starting salary, paid vacation, holidays, sick leave, etc. Public transportation at door.
Call 215 CH 2-2727. (49-54)

AUTO MECHANIC, hourly. GM experience preferred. Excellent company benefits. New modern shop. Contact Service Manager, HORNER CHEVROLET, 215-646-7900. (49-52)

WANTED

MAINTENANCE
HELPERS
CUSTODIANS

Full Fringe Benefits Program; Liberal Vacation Policy; 40 hr. week; Immediate Openings; ten paid Holidays.

Contact COUNCIL ROCK
SCHOOL DISTRICT,
ext. 31, (215) 355-3060

(48-52)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

TRADICINĖ GEGUŽINĖ

Kasmet rengiama ALT S-gos Clevelando skyriaus gegužinė šiais metais įvyks rugpjūčio 4 d., sekmadienį, 1 val. p. p. East Shore Club, prie ežero, East Park gatvės gale.

Ten yra didelis pastatas, kuriame bus galima maloniai laiką praleisti ir blogam orui esant.

DĖKOJA

Praėjusiam Dirvos numeryje pensininkų klubo padėkoje nesugebėjau ir nesugebėsiu išvardinti visų mūsų gausių talkininkų ir talkininkų ir padėkoti aukojusioms fantus loterijai p.p. Jarašūnienei, Navickienei ir k., o ypač p. Antaninai Visockienei, kuri ir aukoja ir daug dirba Klubui naudai. Visų neišvardintų atsiprašau.

Mūsų nuolatinei talkininkai p. A. Benokraitienei linkime greit pasveikti ir vėl įsijungti į Klubą veiklą.

Klubui pirmininkas

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Reafty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Apdraudus reikalais geriausius patarnavimus galite kreiptis į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Išnuomojamas vienos šeimos 5 kamb. namas, dviejų miegamųjų East 185 gt. rajone, garažas. Telefonas: 881-5080.

• Išnuomojamas butas 3 ar 4 kambarių, viršuje, pas lietuvę moterį. Skambinti 361-8287. (51-52)

• Globe Parcel Service, Inc. Clevelando skyrius dėl atostogų nuo liepos 4 iki 23 d. bus uždarytas.

SHEET METAL — 2nd CLASS AND 1 PANTAGRAPH OPER.
(ENGRAVER)
Some experience necessary. 40 hr. week, steady work & good benefits.
ELEVATOR PRODUCTS CORP
540 HUYLER ST.
SO. HACKENSACK, N. J.
201-343-6122 (49-55)

FOUNDRY WORKERS EXPERIENCED MOLDERS:
Squeezer and pin lift. Cape and drag aiset.

MAINTENANCE WORKERS
Excellent pay scale and fringe benefits. Apply

TOWER GROVE FOUNDRY
4438 Hunt Avenue
St. Louis, Mo. 63110 (50-52)

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

ANTANAS GRINIUS

MINĖSIME PREZIDENTĄ ANTANĄ SMETONĄ

Detroito Lietuvių Organizacijų Komiteto atstovų prezidiumas, kurį sudaro: J. Gaižutis, A. Misiūnas, A. Musteikis, A. Sukauskas, J. Gilvydis, Jonas Švoba, S. Šimoliūnas ir R. Macionis rugšėjo 29 d. (sekmadienį) tuoju po 10:30 atlaikytų pamaldų, apie 12 val. Lietuvių Namuose rengia buvusio Lietuvos prezidento Antano Smetonos 100 m. gimimo ir 30 m. mirties sukakčių paminėjimą, kuris susidės iš akademijos ir koncerto.

Lietuvius generalinis konsulas Anicetas Simutis skaitys paskaitą ir po to pianistas Antanas Smetona duos piano koncertą. Šv. Mišios už a.a. Antaną Smetoną tą dieną bus atlaikytos visose trijose lietuvių parapijų bažnyčiose. Detroito ir apylinkės lietuviai kviečiami minėjime gausiai dalyvauti.

ALTS - gos Detroito skyrius rugpjūčio 18 d. (sekmadienį) rengia p. W.J. Adamų vasarvietėje prie Tapsico ežero išvyką ir visus kviečia atvykti ir gražioje aplinkumoje praleisti dieną. Pradžiai 11 val. Kelias geras ir nuvažiavimas lengvas.

Jūrų šaulių 'Švyturio' kuopos suruoštas Pilėnų stovyklavietėje birželio 22 d. Joninių laužas praėjo su pasisekimu ir jį atvyko virš 100 žmonių. Buvo pasveikinti Jonai ir Jonės ir iki vėlyvo vakaro prie laužo skambėjo lietuviškos dainos, kurioms vadovavo Windsorso šaulė Valė Tautkevičienė.

WSULK įrengti komitetas birželio 23 d. posėdžiausio šv. Antano parapijos patalpose ir aptarė einamuosius reikalus. Komiteto vicepirmininkė Stefa Kaunelienė kvietė visus ištraukti į laišku rašymą amerikiečiams ir mūsų seniems ateiviams, prašant juos savo auka prisidėti prie kambačio rengimo. Laiškai atspausdinti anglų kalba. Taip pat pagaminti bilietukai loterijai, kurie bus platinami festivalyje liepos 12, 13 ir 14 d. Loterijai ir atskaitomybę tvarkyti sutiko Rožė Ražauskienė. Jai talkininkauja Stefa Kaunelienė, Stasė Urbonienė ir kiti. Loterijai dovanas dovanojo E. Bulatienė ir Antanina Jonynienė.

Pirmininkas Jurgis Mikaila trumpai atpasakojo savo išpūdžius iš įvykusio birželio 6 d. Wayne State Universitete priėmimo, kuris pirmą įvyko Universiteto rektoriaus George Gullen bute ir vėliau alumnų salėje. Į priėmimą buvo atvykę ir dalyvavo įvairių tautybių norinčių universitete įrengti savo kambarius, apie 80 atstovų. Lietuvius ten atstovavo Jurgis Mikaila, Stefa Kaunelienė ir Jurgis Baublys.

Komiteto finansų sekretoriumi sutiko būti Antanas Janušis.

Pavergtų Tautų Festivalyje liepos 13 d. (šeštadienį) nuo 4 - 8 val. meninėje dalyje dalyvaus Londono, Kanados, Tautinių Šokių ansamblis 'Baltija' vadovaujamas Hainauskų. Visas tris dienas liepos 12, 13 ir 14 linksmas melodijas ir šokių muziką gros Petro Padolskio orkestras. Dviejuose namuose bus parduojamas lietuviškas maistas, trečiame gėrimai ir ketvirtame meno kūriniai: rankdarbiai, audiniai, papuošalai,

knygos, plokštelės ir kitos meninės vertės brangenybės. Paskutiniu metu rūpinasi Detroito Lietuvių Klubas ir jo pelnas eis universitete kambariui įrengti.

Liepos 14 d. 3 val. Kennedy aikštėje įvairių tautybių ir tautybių dvasininkai už pavergtas tautas laikys pamaldas ir po pamaldų vyks demonstracijos ir eisena, kur dalyvaujantieji su plakatais žygiuos į festivalio vietą, prie upės, ir čia išklauskis kalbų, kurias lauko scenoje pasakys: Michigano gubernatorius W.G. Milliken, kongr. John D. Dingell, Robert J. Huber ir Illinois-Derwinski.

Organizacijos ir Detroito lietuviai prašome tą dieną jokių parengimų nerengti ir gausiai dalyvauti pamaldose, eisenoje ir festivalyje. Pavergtų Tautų festivalyje lietuvius atstovauja ir lietuvių reikalais rūpinasi Detroito Lietuvių Organizacijų Centras.

Stasio Butkaus šaulių kuopos šaulys Juozas Murnas yra susirgęs ir dr. Vytauto Majausko priežiūroje gydomas Providence ligoninėje.

Detroito visuomenės veikėjas SLA 200 kuopos pirmininkas, DLOC valdybos narys, Jūrų šaulių 'Švyturio' kuopos informacijos vadovas ir kitų komitetų narys Antanas Sukauskas su žmona Brone birželio 28 d. išvyko atostogų į Kanadą. Jie atostogaus Wasagos stovykloje.

ŽURNALISTŲ POPIETĖS TĖSIAMOS

Buvo galvojama birželio 9 d. S. ir A. Vasiulių sodyboje surengta žurnalistų popietė baigti popiečių sezoną ir iki rudens padaryti pertrauką. Popietės metu Adolfas Rimkus pasiūlė savo patalpas ir liepos 14 d. už prašė žurnalistų popietei susirinkti jo sodyboje. Žurnalistų skyriaus valdyba jo pasiūlymą priėmė ir ateinanči popietė bus Adolfo Rimkaus sodyboje, 1415 Midland, Royal Oak.

WANTED JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED AUTOMATIC SCREW MACHINE SETUP OPERATOR for RA National ACME Machines. 5 years experience necessary, full benefits. Must have job shop experience and be able to set up work from blue prints & close tolerance.
SMITHS CREEK PRODUCTS
2797 Goodells Road
Goodells, Michigan
313-325-1201 (49-51)

MAINTENANCE MECHANICS

Experienced electrical and mechanical plant maintenance. Steady work, day shift, overtime. Good starting pay. Apply in person. Mr. John Zamaiko.

THE UNIVERSAL STEEL CO.
6600 Grant Ave.
Cleveland, Ohio (47-53)

VERTICAL BORING MILL

Many benefits, 20% night differential, including air conditioned plant.

GENERAL TOOL CO.

LANDY LANE
READING, OHIO 45215 (47-53)

Jų pačių akimis...

(Valstiečių Laikraštis)

Sovietinės gamybos melžimo aparatą panaudojus

ARIZONĄ APLANKIUS

STASYS GEČAS

Kas nelaukia pavasario? Visi jo laukia. Jis visiems vaizduotėje mielas ir gražus! Ir visų vienodai laukiama. Tokia yra visų teoretinė svajonė apie pavasarį. O, tikrovė visai kita. Gamta pusėtinai sužaliavo. Ir gėlės bando pirmuosius žiedus skleisti. Bet tikro pavasario, deja, dar vis nėra. Nėra tos gaivios ir besišypsančios saulutės, kuri po žiemos šalčių taip visų laukiama ir miela. O kur tas skaidrus ir giedras oras, kuris visus vilioja į gamtą? Deja, jo taip pat nėra. O vis lyja ir lyja...

Kas čia kaltas, kad taip ne pavasariškai viskas dedasi? Yra keletas geografinių faktorių, kurie turi daug įtakos ir Chicagos orą. Esame didžiulio Michigano ežero pakraštyje, už jo Superior ežeras, dešiniau - Huron, Erie, Ontario ir kt. ežerai. Bendras šių ežerų vandens plotas sudaro didžiulę jūrą ir stipriai dominuoja apylinkių valstijų klimatą. Todėl čia pavasariai vėlyvi, šalti ir lietingi. Oras staugiai keičiasi. Kartais susidaro išpūdis, kad, rodos, ir iš giedro dangaus lyja!

Nuo ežerų pučiantis vėjas atneša gausiai drėgmės. Todėl vasaros oras taip pat drėgnas ir šūtinantis. Tik antroji vasaros pusė, kai sušyla ežerų vanduo, prasideda pastovesnis ir malonesnis klimatas. Todėl ruduo būna šiltas ir malonus. Bet lapkričio mėn., orui pradėjus atšalti, prasideda nuolatinis lietuvis kol ežerų vanduo atvėsta ir nustoja garavęs.

Nežiūrint vėlyvų ir šaltų pavasarių augmenija tokį klimatą mėgsta. Tad čia viskas gerai auga ir greitai noksta. Čia jau geroji šio krašto pusė. Bet blogoji yra ta, kad anksti pavasarij prasideda audros arba vadinamieji 'tornadai'. Jie netik kas met nusineš šimtus gyvybių, bet ir miestus apgraiuna padarydami milijonų nuostolių. Neįmanoma visas 'tornadų' nedorybes išskaičiuoti ir aprašyti.

Bet mes ne tokių pavasarių laukiame su audromis, lietuvių ir niūrumu. Pavasaris, pilnoje jo gamtinėje prasmėje ne tik sušildo aplinkos orą ir apiberia gėles žiedais, bet atneša šilumos ir į vargano žmogaus širdį... Pavasaris? Tai pabudusios ir save išreiškiančios gamtos dinamika! Nėra pasaulyje jėgos, kuri galėtų jį sulaukyti, nes per ją išreiškiamą dieviškąją kūrybą.

Chicagos pavasaris labai nemielas ir nieko gero nežadantis vyresnio amžiaus žmonėms. Retai kada pasitaiko šiltesnis pavasaris Chicagoje. Tad senesniuose kamuoja infekciniai negalavimai. Ir ko čia būti, jei

nebeprivalai dirbti ar ką kitą veikti?

Turėjau laimės sutikti šių metų pavasarį Arizonoje. Tai buvo kovo vidurys. Mūsų lėktuvas, lyg paukštis iš mėlynos Arizonos padangės, vidurdienį nusileido Phoenixe. Oras šiltas, malonus ir sausas, vos tik apie 70 F. Visur žalia, rožės, levandros ir kitos gėlės pačiame žydėjime! Citrininiai medžiai pasipuošę prinokusiais geltonais obuoliais. - Ir kada jūs suspėjote tai padaryti, - klausiu pats save? O jie visiems atsako: - Tai buvo sausio pradžioje!... Ir taip būna kas metai, - dar pridūrė.

Arizona, tai mielas žemiško rojaus kraštas! Štai kur visi vyresnio amžiaus žmonės turėtų būti! O ir isikūrimo galimybės geros. Viskas žymiai pigiau, nei Chicagoje. Pragyvenimas apie 25% pigesnis. Bet sveikas klimatas. Žmonės savaime nuo daugel negalavimų pasveiksta. Čia daug chicagiškių gyvena. Vieno jų klausiau: - Ar nepasilgai Chicagos? - Ne, - trumpai atsakė ir daugiau apie Chicago nenorėjo kalbėti.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

LIEPOS 14 D, L.V.S. Ramovė Clevelando skyriaus gegužinė Lake Shore East Park Club.

RUGPJŪČIO 4 D, ALT S-gos gegužinė.

RUGPJŪČIO 17 D, Lietuvių Namų ir klubo atidarymo pirmosios metinės, Lietuvių klube ir apatinėje salėje.

RUGSEJO 2 D, Darbo šventės dieną Lietuvių klubo gegužinė, Astorhurst Picnic Grounds, 6990 Dunham Rd., Walton Hills.

RUGSEJO 7 D, Pirmas rudens koncertas-balius, Rengia birutietės.

RUGSEJO 8 D, 4 v.p.p. Tautos šventė-koncertas, Ruošia LB Clevelando apylinkė.

RUGSEJO 14 D, Kun. Dzegoralčio 35 metų kunigystės sukakties proga pagerbimas.

SPALIO 5 D, Šeštasis abiturientų pristatymo balius Liet. Namuose.

SPALIO 12 D, Dirvos balius Lietuvių Namų salėje.

SPALIO 26 D, BALFO sukakties balius Liet. Namuose.

LAPKRIČIO 9-10 D, Lietuvių Dienos, Ruošia LB Clevelando apylinkė.

LAPKRIČIO 23 D, Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas, Rengia LVS Ramovė.

GRUODŽIO 8 D, 4 v.p.p. Lietuvių Namuose Vytauto Puškoriaus piano rečitalis, Rengia Ateities klubas.

GRUODŽIO 31 D, Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių Namuose, Ruošia LB Clevelando apylinkė.

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vglan-doje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Dirva šią savaitę, tik iš Chicagoje bei jos apylinkėse gyvenančių LŽS narių: šventės, išeina tik viena laida, būtent — liepos 3 d. Kitą savaitę liepos 10 ir 12 d. dėl spaustuvės tarnautojų atostogų, Dirva neišeis. Sekantis Dirvos nr. išeis liepos 17 d.

• Prezidento Antanos Smetonos šimtojo gimtadienio minėjimas Chicagoje įvyks š. m. spalio 6 d. Marrijos Aukšt. Mokyklos salėje. Minėjimui rengti yra sudarytas iš įvairių organizacijų komitetas, kuriam pirmininkauja Mečys Valiukėnas.

• Inž. Juozas Butkus, Korp! Neo-Lithuania filiteris, gyv. Woodhaven, N. Y., išskrido dviem savaitėm atostogų į Karibų salas.

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SAJUNGOS RINKIMAI

Š. m. rudenį turi būti išrinkta nauja LŽS Centro Valdyba, Kontrolės Komisija ir Garbės Teismas, nes visų šių organų trijų metų kadencija baigiasi.

Nominacinė komisija, 1974 m. birželio 25 d. susirinkusi posėdžio, nutarė:

a) kandidatus į naują Centro Valdybą nominuoti

tik iš Chicagoje bei jos apylinkėse gyvenančių LŽS narių:

b) kandidatus į naują Kontrolės Komisiją nominuoti tik iš Toronte bei jo apylinkėse gyvenančių LŽS narių;

c) kandidatus į Garbės Teismą nominuoti tik iš Los Angeles bei jų apylinkėse gyvenančių LŽS narių.

LŽS Įstatai reikalauja, kad būtų nominuojami nemažiau 7 kandidatai į LŽS Centro Valdybą, nemažiau 4 kandidatai į Kontrolės Komisiją ir nemažiau 4 kandidatai į Garbės Teismą.

Nominacijų laikas baigsis 1974 m. rugsėjo 1 d. Su kandidatų pavardėmis reikia atsiųsti ir jų pasirašytą sutikimą kandidatuoti. Kandidatai, nedavę raštu sutikimo būti renkami, arba pasiūlyti po 1974 m. rugsėjo 1 d., bus automatiškai diskvalifikuoti.

Kandidatus siūlant, rašyti sekančiu adresu: Alfonsas Nakas, 1668 Bowers Ave., Birmingham, Mich. 48008 (U.S.A.).

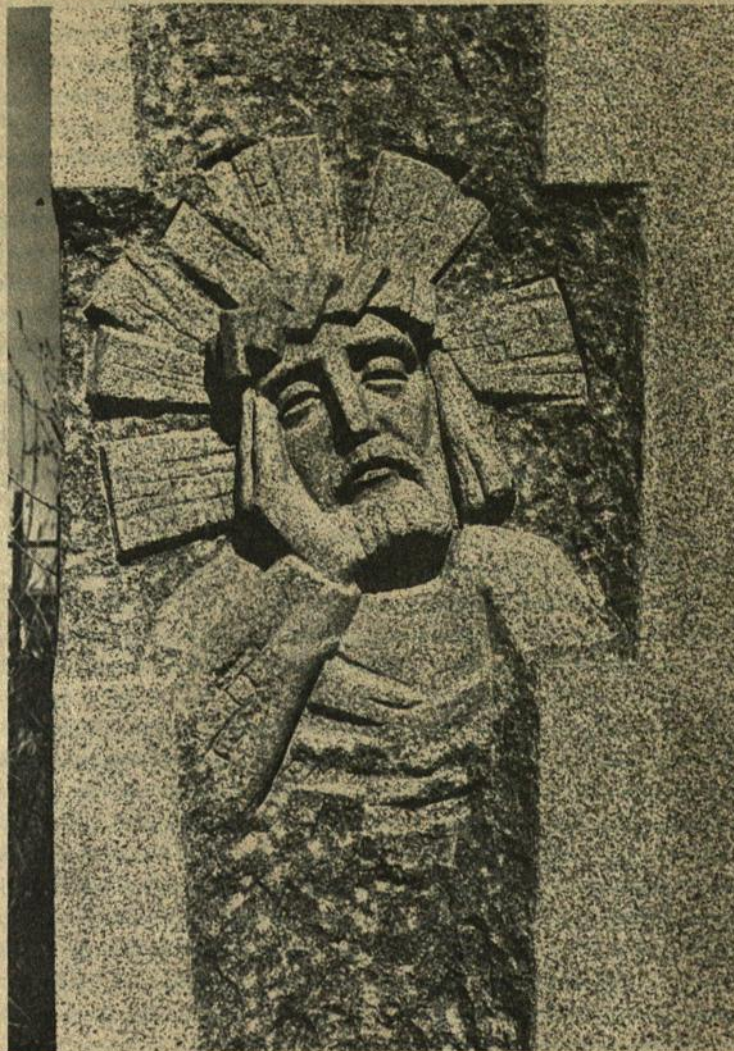
LŽS Vykdomųjų Organų nominacinė komisija: Vladas Selenis — pirmininkas, Alfonsas Nakas — sekretorius ir Jonas Gaižutis — narys.

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

• PRASIDĖJUS vasarai, kultūrinis gyvenimas Chicagoje beveik visai sustojo. Jaunimo centro salės bei kambariai tušti, išskyrus Grandies šokėjus, besibažiančius pasirodymui Californijoje. Todėl šį kartą, kai nebespaudžia jokie bėgančiųjų kultūrinių įvykių aprašymai, norisi pakalbėti daugiau apie knygas. Platų liet. šv. Kazimiero kapinių albumą su dešimčiu ryškesnių paminklų nuotraukomis paruošė kun. Alg. Kezys, talkininkaujant keliems autoriams, parašiusiems specialius straipsnius. Birželio 21 d. Jaunimo centre visuomenė buvo supažindinta su jau beveik galutinai paruoštu albumu. Nors žmonių atsilankė nedaug, bet žinomas skulptorius ir meniško paminklų kūrėjas R. Mozoliauskas susirinkime pareiškė atmintinus žodžius, kad, girdi, kai šv. Kazimiero kapinės administravo lietuviai klebonai, jie labiausiai varžė lietuviškus įrašus ir bent kokį tautinį braižą paminkluose. Kapinių administravimą perėmus vyskupijai, atsirado daug daugiau galimybių statyti meniškesnius paminklus ir įvesti platesnės skalės įrašus. Valia tikėti, kad skulpt. R. Mozoliauskas netuščiažodžiauja, nes jau 25 m. kaip jis kuria įvairioms kapinėms paminklus ir kalba iš patirties. Ta proga mes galim teigiamai vertinti ir A. Regio komiteto žygius. Tuo tarpu Toronte, Kanadoje, kur lietuvių kapinės priklauso ne vyskupijai, bet lietuviams tikintiesiems, laisvė statyti meniškus paminklus bei pasirinkti įvairius įrašus yra beveik neribota. Ten dirva minimai laisvei žymiai palankesnė ta prasme, kad visi tenyškėčių liet. parapijų klebonai yra atvykę iš Lietuvos ir jie galvoja ne apie tai, kaip tautinę dvasią marinti, bet kaip ją galimai ilgiau išlaikyti.

• APIE LIETUVIŲ ir kitų tautų kalinių kančias Sibire ir aplamai sovietinėje okupacijoje esančiuose kraštuose jaunosios, laisvėje užaugusios kartos mažai ką tenorėjo žinoti. Nors lietuviai autoriai, tų įvykių dalyviai bei liudininkai, parašė nemažai autentiškų ir šurpą keliančių veikalų, nors tėvai namuose savo sūnams bei dukterims apie tuos išgyvenimus dažnai kalbėdavo, bet nemaža dalis jaunimo tiems pasakojimams buvo skeptiški ir jų neėmė giliai į širdį. Bet, kaip šiomis dienomis stebiu savo šeimoje ir pas draugus, jaunimą iš apatijos staiga pažadino visam pasaulyje labai išgarsinto ir Nobelio premija laimėjusio rusų autoriaus A. Solženicyno knyga apie Sibiro tremtinių kančias bei išgyvenimus, angliškoje laidoje pavadinta "The Gulag Archipelago". Ši knyga, neseniai anglų kalba pasirodžiusi liuksusine ir kišeneine laidomis, lietuvių jaunimo labai griebiamai ir iki nakties gilumos skaitoma. Ačiū garsiam, pasaulinio mąsto rusų autoriui, ir mūsų augantis jaunimas susipažins su ta tragedija, kurią išgyveno jų tėvai bei protėviai. A. Solženicyno veikalo įkvėpti, jaunuoliai gal pradės skaityti ir lietuvių

Meniško, skulpt. R. Mozoliausko sukurto antkapinio paminklo detalė šv. Kazimiero liet. kapinėse Chicagoje. Nuotrauka iš kun. A. Kezio paruošto tų kapinių albumo.

autorių knygas apie jų kančias Sibire. O iš tų autorių ypač minėtini S. Rūkie-nė, Armonienė, Tautvaišienė. Berods, ir Clevelande miręs buvęs Sibiro tremtinys mokytojas Butkus yra palikęs savuosius atsiminimus. Apie tai pasakojo jo dukra sol. A. Stempuzienė. Įdomu kodėl niekas jų neišleisdžia?

• PRIEŠ PORĄ metų Chicagoje mirė ilgametis laikraštinkas bei redaktorius kun. Kazimieras Baras-Barauskas. Kai kas a.a. kun. B. Sugintą, taip pat gyvenusį ir mirusį Chicagoje, mėgo vadinti antruoju Strazdeliu. Man atrodo, kad tas vardas tiko ir kun. K. Barui dėl jo didelio socialumo. Mirdamas kun. K. Baras, berods, nepaliko jokio turto, net sąskaitos banke. Ir todėl, kad buvo didelis labdarys, daug aukojo į vargą patekusiems, griežtai reikalaujamas niekur to neskelbti. Kartą buv. Lietuvių auditorijoje pats mačiau kaip ten šachmatais tuo metu lošusiam prof. Viktorui Biržiškai kun. K. Baras įteikė stambesnę pinigų sumą, prašydamas pasiųsti juos broliui prof. Mykolui

Biržiškai, kurio finansinė padėtis buvo labai kukli. Taip kun. K. Baras elgėsi gal po kiekvienos savo algos už Draugo 1 psl. redagavimą, kuri, aišku, nebuvo didelė. Visą gyvenimą pašventęs spaudai, palikęs daug vertingų straipsnių ypač religinėmis temomis, kun. K. Baras savo draugų, kun. P. Patlabos ir kitų, nebuvo pamirštas po mirties. Tik neseniai iš spaudos išėjo jo religinių straipsnių rinkinys, suglaustas knygoje, pavadintoje 'Prisikėlimo žmonės'. Knygą redagavo buvęs artimas velionies draugas rašytojas Al. Baronas, o patrauklų viršelį nupiešė dail. K. Veselka. Atmintinis veikalas išleistas mirusiojo autoriaus septyniadešimtųjų gimimo metinių proga. 1940 m. birželio mėn. vos bolševikams okupavus Lietuvą, kun. K. Baras pasitraukė į Vakarų ir čia per 30 metų dirbo lietuvių katalikų laikraščiuose, neužmiršdamas vargstančio artimo ir visur bei visada keldamas socialinius reikalus. Jo raštų rinkinys gražus paminklas šviesaus kunigo-spaudos žmogaus amžinai atminčiai.

• VIENAS iš kurybingųjų išeivijos rašytojų-dramaturgų Anatolijus Kairys knygu rinkoje vėl pasirodė su nauju, stambiu veikalu. Tai 320 psl. apimties istorinė trilogija-poema 'Karūna', užgriebianti Mindaugo epochą. 27 atskirų paveikslų veikalas įvesta net 23 veikėjai, šalia jų dar įvairūs statistai, sudarantys karių, sargų, palydovų ir minios masę. Ar veikalas bus imanoma kada nors scenoje pastatyti, galima bus spręsti tik gerai jį išsiskaitčius. Įdomu tai, kad dramaturgas A. Kairys iki šiol jau parašė 16 scenos veikalų, o kai kurie iš jų, ypač Diagnozė (išversta ir į latvių kalbą), taip pat Palikimas, operė Sidabrinė Diena ir kiti buvo įvairių sambūrių ar Dainavos ansamblio pastatyti po kelis kartus. Dar penkis dramos veikalus A. Kairys yra paruošęs spaudai, gi vieną iš jų, Ku-Kū, D. Mackalienė buvo pastatęs Los Angeles. Diplomuotą Siuvėją Chicagoje savo laiku pastatė rež. D. Lapinskas. Būdamas tikrai kurybingas žmogus, A. Kairys dar randa laiko bei noro dalyvauti ir visuomeninėje veikloje. Per eilę metų jis buvo LB Kultūros Fondo pirmininkas, ruošė teatro festivalius, suorganizavo ir globojo jaunimo teatro studiją. Dabar gi, iš daugelio kviestųjų neatsiradus kandidato, kuris vadovautų Kultūros Tarybai, tas pareigas pakartotinai kviečiamas sutiko priimti rašytojas Anatolijus Kairys, gan draugiškas ir socialus asmuo, puikiai mokąs sugyventi su laikraštinkais, ypač iš jo gimtosios Aukštaitijos.

• IRENA BALZEKIENĖ, žinomojo muziejininko St. Balzeko Jr. žmona, yra išrinkta Illinois Operos Guildos pirmininke. Giliai susipratusi bei gražiai lietuviškai kalbanti Irena Balzekienė yra baigusi psichologijos studijas, aktyviai dalyvauja įvairių amerikiečių bei lietuvių organizacijų veikloje ir yra nepamainoma Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus talkininkė.

Mielam bičiuliui
mišk. prof. JUOZUI RAUKČIUI
mirus, žmoną ONUTĘ, dukras ALDONĄ ir VIDĄ ir sūnų JUOŽĄ nuoširdžiausiai užjaučia ir kartu liūdi
Gintaras, Indris, Elena ir Mykolas Gureckai

Miškininkui, profesoriui
JUOZUI RAUKČIUI
mirus, jo žmoną ONĄ, dukteris ALDONĄ ir VIDĄ, ir sūnų JUOŽĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime
losangeliečiai miškininkai ir jų šeimos —
J. Avizienis, T. Grikinas, K. Kiaunė, J. Kupronis, N. Matijošaitis ir M. Stropus

A. A.
JUOZUI SADŪNUI
mirus, jo dukroms ALMAI ir DANGUOLEI, sūnui JONUI ir jų šeimoms reiškiamė giliausią užuojautą
Genovaitė ir Cezaris Modestavičiai

TOOL ROOM MACHINISTS
Experienced with copper work and ability to set up and operate variety of tool room equipment.
Available for any shift.
High hourly rate, night bonus, paid hospitalization, life, health, accident insurance, profit sharing bonus, vacations, paid holidays.
APPLY IN PERSON
CHAMPION COMMERCIAL INDUSTRIES INC.
4010 E. 116th St. (Off Harvard), Cleveland, Ohio
E.O.E. (49-57)

OPPORTUNITY FOR RN'S WANTED
FOR ALL SERVICES AND ALL SHIFTS
Urgent need for RN's at Fort Walton Beach Hospital. Excellent benefits include paid holidays, sick days and vacation. Shift differential. Insurance program available. Salary commensurate with background and experience. Hospital Located on Gulf Beaches.
APPLY CALL OR WRITE TO: ADMINISTRATOR
FORT WALTON BEACH HOSPITAL
207 HOSPITAL DRIVE
FORT WALTON BEACH, FLORIDA 32548
904-243-7611 ext. 210 or 280 (49-55)

WANTED JOURNEYMEN
OR
1ST CLASS SKILLED
ALL AROUND MACHINISTS
Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Excellent working conditions, fringe benefits and steady work.
CENTRAL MACHINE SHOP INC.
11 McKinley St., Linden, N. J.
201-925-1176 (49-59)

Platers
IMMEDIATE OPENINGS FOR EXPERIENCED:
ZINC AND CADMIUM
BARREL
PLATERS
GROUP LEADER
—AUTOMATED
ZINC RACK LINE
MAINTENANCE MAN
Must have electrical mechanical
Repairs experience.
Join a dynamic growth company — a leader in its field. Excellent promotional growth, pay, benefits including bonus. Come in for personal interview between
8 a.m.-5 p.m.
AMAC ENTERPRISES
5909 W. 130 St.
Parma, Ohio 44130
216-886-4880
An Equal Opportunity Employer (48-51)